

Новини ▶ 7
Задълженията на НЕК са за над 1 млрд. лв.

Дружеството, което се управлява от Красимир Георгиев, е натрупало дълговете заради големи проекти

Тема на броя ▶ 4-5

Чиновниците ще си плащат и за здраве, и за пенсия

▶ Симеон Дянков, министър на финансите

Инвеститор ▶ 12
КТБ изненада с решение за дивидент

УС на банката предлага на акционерите да гласуват за разпределяне на половината от печалбата за 2009 г. като дивидент

Инвеститор ▶ 12
Химическата индустрия влоши резултатите си

Публичните компании от сектора отчитат съвкупна загуба от 30.4 млн. лв. за 2009 г.

News in English ▶ 11

цена 1.50 лева

pari.bg Шари

Вторник

16 март 2010, брой 50 (4861)

USD/BGN: 1.42709

▲ +0.44%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.37050

▼ -0.44%

Българска народна банка

Sofix: 420.16

▲ +0.18%

Българска фондова борса

BG40: 117.49

▼ -0.20%

Българска фондова борса

ДЪРЖАВЕН OUTLET

Правителството започва разпродажба на държавни миноритарни дялове. Първоначално през борсата ще бъдат пуснати 55 компании, в които участие има министерството на Трайчо Трайков. Те ще бъдат обединени в консолидационна компания ▶ 4-5

Коментар ▶ 2

Като пуканки в микровълнова

Идеите за излизане от кризата продължават да се увеличават лавинообразно. Те се преповтарят от експерт на експерт, но са само преразказване на мантрата - по-малко разходи и повече приходи

Новини ▶ 6

Лизинговите компании очакват ръст чак наесен

Предстои ново влошаване на необслужваните лизинги след февруари, когато те надхвърлиха 15%, заяви съпредседателят на Българската асоциация за лизинг Теодор Маринов

Застраховане ▶ 9

Приходите на брокерите се повишиха с 6.7%

Все повече застраховки се правят през посредници, каза управителят на SDI Broker Ясен Христов. Приходите на брокерите от комисиони достигнаха 164.6 млн. лв.

Имоти ▶ 20

Над 500 заведения се продават в София

Икономическата криза опразни заведенията в столицата. Наематели на ресторанти и клубове масово ги затварят, а собствениците се разделят с имотите си

2 РЕДАКЦИОННА

Печеливш
Силвио Берлускони

Премиерът на Италия Силвио Берлускони води в класацията на най-богатите политици в Европа, съобщи агенция AFP. Скандалният министър-председател е увеличил с 57% приходите си до 23 млн. EUR за 2009 г., става ясно от неговата данъчна информация. Медийният магнат и неговото семейство се нареждат на 74-то място в класацията на списание „Форбс“ с нараснали чисти приходи до 9 млрд. USD.

Губещ
Ерик Шмид

Най-голямата интернет търсачка „Гугъл“, която се управлява от Ерик Шмид, най-вероятно ще затвори локалната версия за Китай Google.cn. Това стана ясно, след като компанията не можа да се пребори с китайските власти по въпроса за интернет цензурата. Сигналите за затварянето на локалната търсачка идват скоро след като от компанията изразиха готовност да не се съобразяват с цензурата.

Мнения

► Картинката изглежда наистина трагична. Държавата не плаща на бизнеса, междуфирмента задлъжнялост расте, безработицата ще продължава да се движи нагоре. Най-интересното е, че на фона на цялата тази мрачна действителност Симеон Дянков видя първи сигнали за излизане от кризата. Къде са те, само той си знае...

Павел

► „Угарно разплащане започва държавата през март.“ Така както ударно започнаха да текат пари от Европа ли? Бездната между обещаанията и действителността става все по-страшна и е крайно време правителството да направи нещо, а не просто да хвърля празни обещаания и ексцентрични идеи..

Наблюдател

pari.bg Топ 3

1 Здравната вноска остава 8%, чиновниците ще си плащат. Няма анализ колко пари не стигат в системата, твърденията за 300 млн. лв. не били на финансовото министерство.

2 Правителството спря да плаща на строителните фирми. Фирмите обмислят да забедат дела, ако не им се плати в срок.

3 Карьера 2010: Мисията е все още възможна. Кризата направи младите хора по-големи реалисти за исканите заплати.

Коментар

Като пуканки в микровълнова

Дарина Черкезова
dcherkezova@pari.bg

„Идеите, които се преповтарят от експерт на експерт, са само преразказване на мантрата - съкращаване на разходите, увеличаване на приходите

Българинът вече е експерт не само на тема футбол и политика, но и на кризи. Май вече не е останал политик, икономист, финансист, роднина или милиционер, който да не се е изказал по темата. Малко късно започнахме да си признаваме, че има такова нещо като световна криза и че няма как да ни подмине, но за сметка на това после наваксахме с идеите какво да се прави. Правителството си измисли антикризисен план-рецепта с около 80 мерки. Сега се подготвя и нов, по-скромен, ама уж по-актуален и ефикасен. Междувременно идеите продължават да набъбват като пуканки в микровълнова фурна.

По многоговорене сме отличници, начело с финансовия министър Дянков. На действия обаче резултатите все още не се виждат. Правителството непрекъснато променя стратегията си за борба с кризата. Бизнесът заляга почти всеки месец в очакване на поредната бомба - промени в ДДС, в здравните осигуровки, в акцизите, във възрастта за пенсиониране на жените... Независимите експерти също

► Всякакви експерти непрекъснато бълват предложения. Добре че някои от тях не се изпълняват

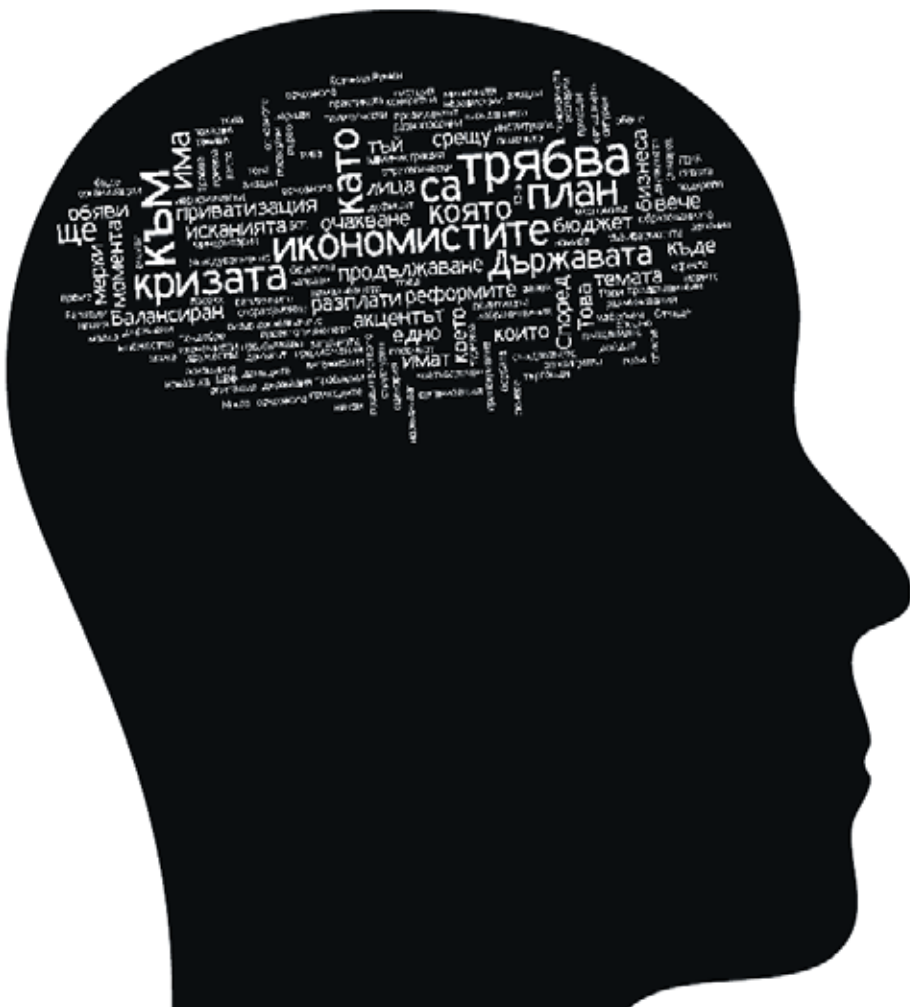
с охота се изказват по всяка нова идея, като май повечето само критикуват, вместо да измислят нещо по-оригинално, което после да бъде критикувано. И винаги се стига до обяснението, че всъщност няма универсална рецепта и че ако има, никой не я знае, иначе всички експерти щяха да са нобелови лауреати или милиардери. Ама с такова обяснение, как да сме оптимисти, че към края на 2010 - началото на 2011 г. кризата ще свърши.

Факт е, че идеите, които се преповтарят от експерт на експерт, са само преразказване

на мантрата - съкращаване на разходите, увеличаване на приходите. И всичко щеше да е много хубаво може би, ако се изпълняваше. Не само от бизнеса, защото той е принуден да го прави, за да оцелее, но и от държавата. Увеличаването на приходите звучи добре, ама се оказва не чак толкова лесно за изпълнение. Сега преминаваме към ударна приватизация - и малкото пари на обезценената държавна собственост ще ни стигнат да закръпим положението известно време. Друг е въпросът дали това ще се случи бързо и ефективно. Брейнстормингът продължава. Дали няма да опрем до МВФ

накрая, нали по навик някой отвън ни спасява най-добре.

Кризата май дори започна да ни харесва по някакъв извратен мазохистичен начин. Експертите си имат тема за семинари и конференции, бизнесът има основателна причина да намалява заплати и да си купува на безценица нови служители, за съседите ми това е добра тема за разговор. Дори и за медиите е добре, признавам си. Е, как и защо да се бориш тогава с кризата? Добрата новина е, че макар и да не сме добри в излизането от криза, сме добри в оцеляването. Или поне така казват експертите.

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕССЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg;
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп АД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802;
e-mail lapostolova@pari.bg
ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Стефан НЕДЕЛЧЕВ
4395802;
e-mail snedelchev@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851;
e-mail satanasova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
1 зам. главен редактор
Георги АНДРЕЕВ - 4395825
Зам. главен редактор
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395438
Нюз редактор
Димитър ДЖЕНЕВ - 4395846
Отговорен редактор
Евгени ГАВРИЛОВ - 4395845
ИНВЕСТИТОР
Мирослав ИВАНОВ - 4395867

БИЗНЕС
Мила КИСЬОВА - 4395863
МОЯТ БИЗНЕС
Светлана ЖЕЛЕВА - 4395871
НЕДВИЖИМИ ИМОТИ
Красимира ЯНЕВА - 4395863
УИКЕНД
Боряна НИКОЛАЕВА - 4395857
ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891,
факс 4395826

КОРЕСПОНДЕНТИ
Бургас
Евгения ДЖОРДЖЕВА - 0884 987 487
Велико Търново
Емилия ГУГОВА - 062/67 76 54
Плевен
Ангел АТАНАСОВ - 0887 810 542
Пловдив
Михаил ВАНЧЕВ - 0889 623 679
Русе
Румен НИКОЛАЕВ - 0888 748 218

Стара Загора
Сашка ПАНАЙОТОВА - 0883 342 119
Добрич
Мария ДОБРЕВА - 0888 148 060
Перник
Мария ВАСИЛЕВА - 0888 213 804
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
Дарина ДИМОВА - 4395840
счетоводство - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

Оптимизъм

” Здравната каса ще се справи финансово и без отблокиране на резерва

► Жени Начева, директор на НЗОК

Число на деня

5%

► е спадът на вноса през януари спрямо същия период на миналата година, показват данни на Националния статистически институт. За януари 2010 г. той възлиза на 1.09 млрд. EUR

Коментар

Coming soon: Отмъщението на чиновника

ГЕРБ се отказа да вдига възрастта за пенсиониране, но пък е на път да направи друга също толкова непопулярна мярка - да накара държавните служители да плащат лични осигурителни вноски не само за здраве, но и за пенсия, безработица и временна нетрудоспособност. С което заплатите на чиновници, полицаи, военни и съдии ще паднат с около 10%.

Ако не се отметне в последния момент (а това, както виждаме, започна да става практика), правителството на Бойко Борисов ще направи истинска реформаторска стъпка. Преди повече от десет години с приемането на Закона за държавните служители всички чиновници, полицаи, военни и съдии (в момента са около 150 хил.) бяха освободени от лични осигурителни вноски, като държавата обяви, че тя ще плаща цялата им осигуровка. Мотивите за това преференциално отношение бяха, че като държавни служители те са непривилегирани спрямо другите работещи граждани, защото по закон нямат право да създават и да участват в частни фирми, т.е. да извършват предприемачество. За да компенсира тази тяхна

Мила Кисьова
mkisiova@pari.bg

” Ако не се отметне в последния момент, правителството на Бойко Борисов ще направи истинска реформаторска стъпка

икономическа “несвобода”, държавата измисли да им плаща осигуровките.

За сметка на това обаче техните съпрузи, братя, сестри и деца необезпокоявани можеха да въртят бизнес, създаден точно за да се възползва от възможностите на държавния чиновник. Нито една управляваща партия обаче не се нае да промени спорния текст с осигуровките на държавните служители с оправданието, че ако го направят, трябва да се вдигнат заплатите им.

Организациите на частния бизнес от години

настояват за равностойно положение при осигуряването, но властта пропусна подходящия момент да направи това. По време на икономически растеж въвеждането на лични осигурителни вноски за държавните служители щеше да мине безболезнено. Държавата щеше вече да е компенсирала това с по-високи заплати, а оттам и приходите в осигурителните фондове щяха да са по-големи.

Сега ГЕРБ отчаяно търси приходи. В условия на криза обаче е странно как при над 7-милиарден бюджет партията рискува да си навлече гнева на стабилен електорат за някакви си 150 млн. лв. (толкова ще бъде икономията за бюджета от тази мярка). Някои ще кажат: Бойко Борисов избира по-малкото зло - 150 хил. чиновници са по-малко от всички предприемачи и наети работници, на които се канеше да вдигне здравната вноска с 2%. Ефектът от подобна мярка обаче може да се окаже по-силен. Защото на практика тези 150 хил. чиновници взимат в по-малка или по-голяма степен важни решения. А когато те не са мотивирани да работят добре, от това страдат всички останали.

Забранена зона

► Поредното доказателство, че законите в страната ни сякаш са създадени, за да бъдат заобикаляни. На бул. “Витоша” е забранено движението на леки автомобили, но това не притеснява настойчивите шофьори

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

pari.bg реплики

► Абе, Хер Флик, ти нормален ли си... май не си! Не си плащал здравните си осигуровки за години назад... живееш безплатно в Бояна... а искаш да ни караш сами да се осигуряваме... ела ти да бачкаш за нашата заплата, да видим докъде ще ти стигне, като не ползваш нищо

безплатно... супер си нагъл... май няма да си изкараш мандата.

Jordan

► Аз бих плащала по-висока вноска, но да знам, че като отида при личния ми лекар, той ще ми даде направление. А сега положението е следното:

отивам и ми казват, ами няма направление, плащай си прегледа. Жалкото е, че и ако вдигнат вноската, пак ще е така. Вече дори се замислям дали да не ги съдя. Плащам вноски, а в същото време плащам и прегледи. Що за чудо е това?

Тереза

Стенограма

Кръгом и пак напред - технология на управлението

► Божидар Нанев,
министър на здравеопазването:

Прави се увеличение на разходната част на касата с 316 млн. лв., като обсъждахме двата варианта: дали да бъде освободена една част от преходния остатък на Националната здравноосигурителна каса, или да бъдат осигурени чрез повишаване на здравноосигурителната вноска от 8 на 10%. Приехме, че този риск е сравнително по-малък въпреки негативите, които може да доведе.

► Симеон Дянков,
министър на финансите:

Ако в момента детето ти е болно и трябва да ходиш в болница, реално лекарите или болниците получават с 40% по-малко, отколкото е трудът им, и нищо чудно, че се опитват в някакви други здравни пътеки да вкарват тези разплащания. Затова решихме още тази година да увеличим здравната вноска, за да можем реално да предлагаме най-добрата здравна услуга още от тази година.

► Бойко Борисов,
министър-председател:

На хората трябва да им се каже, че популизъмът е основна политическа линия на предишното правителство. Не се е случило, защото това е популизъм. Само че тогава имаше излишъци и те бяха харчени по най-безобразния начин. За съжаление ние трябва да направим тези реформи.

Из стенограма от заседанието на МС на 10 март 2010 г.

Чиновниците ще си плащат

Здравната вноска остава 8%, но държавните служители ще започнат да си плащат

Седмица след приетото проекторешение за увеличение на здравната вноска с два пункта на 10% и последвалия дебат в обществото правителството се откажа от намеренията си. Вместо това ще бъдат изравнени моделите и държавните служители ще плащат своята част от осигуровките както работещите в частния сектор.

Филипа Радионова
philippa.radionova@pari.bg

че осигуровката е трябвало да достигне 12% още през 2005 г. Премиерът Бойко Борисов репликира, че предишното правителство не е направило това заради популизъм.

Погвеген

От стенограмата на правителството се разбира, че към тогавашния момент в Министерството на финансите се разработва методика за остойностяване на разходите за медицина. Тя наистина показва недостиг на средства по някои клинични пътеки. На пресконференцията седмица по-късно Симеон Дянков обяви, че това остойностяване още не е завършило, и призна, че не може да каже колко пари стигат или не стигат в НЗОК. "Пари в момента в здравеопазването има достатъчно. Всички цифри, които досега се тиражират, не са на базата на сериозни анализи. Тези 300 млн. лв. не дойдоха от Министерството на финансите", каза Дянков.

И печелившите са

Засегнати от промяната биха били около 150 хил. души, които са заети в централната и местната администрация, съдебната власт, системата на МВР, отбраната и въоръжените сили. Те ще трябва да плащат здравна и пенсионна вноска в същото съотношение с работодателя си - държавата, каквото е и в частния сектор. Например за здравните вноски това е 60:40 за работодателя, а при пенсионното осигуряване то варира според възрастта на служителя. Пряк ефект е, че заплатите на държавните служители ще намалеят. Те няма да бъдат компенсирани, обсъждат се единствено варианти за допълнителни стимули в системата на МВР.

Отпег назаб

Симеон Дянков обяви променената позиция на извънредна пресконференция пред медиите. Тази седмица предстои решението да бъде обсъдено на заседание на Министерския съвет. За другата седмица е планирана среща с представителите на работодателите и синдикатите в Националния тристранен съвет.

Как се случи

В дните след приемането на решението за увеличаване

на здравната вноска последва полемика по темата, която се водеше основно в медиите. Представители на частния сектор реагираха остро на намерението на кабинета, тъй като това означава допълнителна тежест в условията на криза. Много предупреждаваха, че вместо повишена събираемост на вноските това ще принуди работодатели да преминат в сивия сектор. По данни на Българската стопанска камара и сега 1.6 млн. души не се осигуряват за здраве. Причината изобщо да се говори по темата са търсени 300-350 млн. лв. за бюджета на здравната каса.

Стенограма

Темата за недостига на средства в НЗОК всъщност тръгва от Министерството на здравеопазването. На заседанието на Министерския съвет от 10 март здравният министър Божидар Нанев обяснява, че в касата не достигат пари за плащане, основно при болничната медицинска помощ. Необходимо е разходите да се увеличат с 316 млн. лв. За да бъде компенсирана приходната част, Нанев предлага и увеличаване на осигурителната вноска с 2%, показва стенограмата от заседанието. Според него здравната система е такава,

Равноправие

Мотивът за предложение на правителството е, че трябва да има равнопоставеност пред закона за частните и държавните служители. Очаква се допълнителните средства под формата на икономии да са около 150 млн. лв. Финансовият министър обаче намекна, че те няма да бъдат използвани за запълването на дупката в бюджета, докато не стане ясно колко голяма наистина е тя. Новото предложение предстои да бъде прието от Министерския съвет и би трябвало до две седмици да е в парламента.

► Симеон Дянков обяви, че не знае колко и гали наистина липсват пари от бюджета

Удръжки Между 10 и 12% по-малки заплати

► 3.2% от заплатата ще отиват за здраве.
► Между 4.6 и 7.1% - за пен-

сии (според годината на раждане).
► 0.4% са за фонд "Безработица".
► 1.4% отиват във фонд "Общо заболяване и майчинство".
► Средният размер на удръжките от заплатата

ще бъдат между 9.6 и 12.1%. Така например служител с 500 лв. брутната заплата ще плаща 60.5 лв. осигуровки. При възнаграждение от 1000 лв. това са 121 лв. В края на миналата година средната заплата в администрацията е била 733 лв.

С 11% ще намалеят заплатите в МВР

► Полицаяте получиха още един побог за протести

Служителите на МВР се чувстват дискриминирани

Ако правителството не си промени мнението, полицаите ще протестират и срещу намерението му да натовари държавните служители с осигурителна тежест. Планираната демонстрация е в събота пред Народния театър.

Според изчисленията на Синдикалната федерация на служителите на МВР решението ще доведе до намаляване на възнаграждението на полицаите с 11%. Заплатите в системата на вътрешното министерство и без това не са високи, това ще е и поредното понижава-

не, обясни пред в. "Пари" председателят на синдиката Валентин Попов. По думите му правителството вече е орязало някои възнаграждения.

В небегение

Не е нормално да научаваме за намеренията на кабинета от медиите, оплака се Попов. Той не знаеше, че министрите на финансите и на вътрешните работи Симеон Дянков и Цветан Цветанов са обсъждали допълнителни стимули за служителите в МВР, както беше съобщено в понеделник.

Много е вероятно синдикатът да поиска среща с министър Цветанов следващата седмица. Липсва

социален диалог, коментира Попов, а заради пречка в закона и четирите синдиката в МВР не са представени в тристранния съвет.

Равноправие или дискриминация

За какво равноправие говорят, като полицаите са лишени изцяло или частично от човешки права, ядосва се Валентин Попов. Те не могат да членуват в политически партии и да стачкуват, не могат да работят на още едно място и задължително трябва да уведомяват работодателя при всяко напускане на държавата. Полицаите възнамеряват да повдигнат и тази тема пред правителството.

И за здраве, и за пенсия

на касата

СНИМКИ МАРИНА АНГЕЛОВА

Синдикатите са в изчаквателна позиция

Според тях мерките няма да доведат до търсения ефект

Синдикалните организации засега изчакват окончателното решение на управляващите по темата със здравните вноски. Омръзна ми да коментирам предложения. "Откъде да знам кое е сериозно и кое не", заяви вицепрезидентът на Конфедерацията на труда "Подкрепа" Димитър Манолов. Според него държавата е длъжна да компенсира възнаграденията на държавните служители, защото те имат редица ограничения, които не им позволяват да имат странични доходи. Ако правителството направи това обаче, няма да постигне търсения ефект за икономии в бюджета.

Изчакване
Манолов обаче е сдържан

по въпроса дали синдикатите ще организират протести. По думите му държавните служители нямат право да стачкуват, което усложнява ситуацията.

"Не стават така тези неща - кажат нещо управляващите и ние се юрваме на протести. Нека да видим окончателно какво ще решат", казва той. В същото време е на мнение, че от тази мярка парите нито в Националната каса, нито в Националния осигурителен институт ще се увеличат, просто само ангажиментът на държавата става по-малък.

Предложения

Така смята и заместник-председателят на КНСБ Иван Кокалов, според когото това не е начинът за наливане на повече пари в здравната или пенсионната система. "Други са антикризисните мерки, които трябва да вземат и ние ще

„ Омръзна ми да коментирам предложения. Откъде да знам кое е сериозно и кое не

Димитър Манолов,
вицепрезидент на КТ "Подкрепа"

предложим отново някои от тях". На първо място е да се намерят начини да се увеличи събираемостта на здравните вноски от тези, които изобщо не плащат такива. Защото мерките, които сега се прилагат, не дават резултат и не водят до промяна в системата", каза Кокалов. Според него лицата, които са рентниери и получават наеми, също трябва да плащат данъци и вноски върху размера на рентата.

Правителството подготвя ускорена приватизация през борсата

Електроразпределителните дружества може да не влязат в списъка

Миноритарните държавни дялове в над 50 компании ще бъдат предложени на борсата, съобщиха от финансовото министерство. За целта към министъра на икономиката, енергетиката и туризма ще бъде създадена държавна консолидационна компания. Тя ще бъде създадена на основата на съществуващо дружество към икономическия министър.

Остатъците

Става въпрос за дружества, приватизирани преди време, в които министерството е запазило миноритарни дялове. Сред компанията, които ще бъдат предложени на борсата, има и сравнително атрактивни, каза зам.-министърът на финансите Владислав Горанов. Той даде за пример електроразпределителните дружества, "Свободна зона - Пловдив", "Транзитна търговска зона - Варна", "Арсенал" или "Ломски мелници".

Може и с пряка продажба

Малко по-късно икономическият министър Трайчо Трайков обаче обяви, че не е задължително всички компании да бъдат пуснати на БФБ. Конкретно за държавните дялове от трите

► Парите ще влязат във фискалния резерв и бюджета

електроразпределителни дружества CEZ, EVN и EON може да бъде договорена пряка продажба.

Консолидация

Допълнително ще бъде изискана информация от останалите министерства за миноритарните дялове в други дружества, които може да бъдат прехвърлени в консолидационната компания. Успоредно с апортирането на дяловете Агенцията за приватизация ще подготвя и предлагането им на борсата. Правителството разчита по този начин да подпомогне фискалния резерв и приходната част на бюджета за тази година.

Според финансовия министър Симеон Дянков това е най-бързият и прозрачен начин за приватизация. Очакванията са дяловете на голяма част от компанията да бъдат продадени още до края на годината. Решението не изключва и възможността за приватизация през Агенцията за приватизация, уточни Дянков.

55

► са дружествата, които първоначално ще бъдат предложени на борсата

Бизнесът пак напомни за липсата на реформи

Предложението на правителството ще премахне дискриминацията

Представителите на работодателските организации приветстваха решението за уеднаквяване на практиката и прехвърлянето на осигурителна тежест върху държавните служители. Бизнесът обаче има и други предложения за подобряване на финансовото състояние на здравната система, което трябва да бъде обвързано със задължителна реформа.

А реформата?

Председателят на Българската търговско-промишлена палата Цветан Симеонов очаква това да доведе до обвързване на цялото общество с модернизацията на социалните услуги. Председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил

Велев определи мярката като социално по-справедлива. Според него обаче сега следва решението да бъде обвързано с цялостна реформа и паралелното изграждане на втори и трети стълб в здравното осигуряване. Не смятаме, че предложението на правителството е изход. При увеличаването на приходите при една нереструктурирана система, колкото и пари да се изливат, те ще попиват като вода в пясък, смята Велев. Според него парите трябва да се дават за ре-

форми, а не за запълване на дупки.

Още мерки

Българската стопанска камара пък излезе с предложение хората със свободни професии, които имат високи доходи, да се осигуряват върху по-големи суми от минималния праг. Става въпрос за зъболекари, адвокати или нотариуси, които със сигурност не получават 420 лв., колкото е прагът.

Според организацията предложението на правителството за осигуровките на държавните служители ще премахне дискриминацията, която съществува от 20 години. От БСК предлагат също здравната каса да направи разчети колко струват медицинските услуги, които се предоставят на децата и пенсионерите като най-големи потребители на здравни грижи, и разликите в доплащането да се покриват от държавата.

„ Парите в една нереструктурирана система ще попиват като вода в пясък

Васил Велев,
председател на АИКБ

Лизинговите компании очакват ръст чак наесен

Необслужваните договори са най-вече от строителни фирми

Предстои ново влошаване на необслужваните лизинги след тежкия месец февруари, когато те надхвърлиха 15%, заяви съпредседателят на Българската асоциация за лизинг Теодор Маринов. Големи затруднения при изплащането на лизинги изпитват компаниите, които имат вземания от бюджета, допълни той. Според него това е основният проблем, който трябва да се реши, и когато това се случи, ще се подобри статистиката за качеството на лизинговите портфейли. Друга надежда за подобряване на лизинговите вземания са и отпусването на европейските фондове, и стартирането на инфраструктурните проекти, смята още Маринов.

Задлъжнялост

Междувременната задлъжнялост е най-тежкото заболяване в икономиката, коментира изпълнителният директор на Ти Би Ай Лизинг Валентин Гълъбов

Големите компании, които получават средства по европейски програми и по инфраструктурни проекти, искат да бъдат перфектни

в отношенията си с финансовите институции, поясни Гълъбов. Това обаче е случва за сметка на сериозни забавяния на плащания към малките търговци, допълни той. Така малкият бизнес получава все по-малко пари и не може да изплаща вноските по лизинговите си договори.

Конюнктура

Около 24% от договорите в лизинговите портфейли са със строителни фирми, посочи Маринов. По думите му има много върнати строителни машини, но няма точна статистика. Фирмите са 85% от клиентите на лизинговите компании. Договорите, които сключват компаниите, най-често са за оборудване, строителни и транспортни машини. Най-големите сделки в портфейлите на дружествата са за автомобилен лизинг. Физическите лица, които са останали 15% от клиентската база, също най-често използват лизинга за покупка на автомобили.

Все още има фирми, които работят и се развиват добре, посочи Валентин

► През четвъртото тримесечие очакваме съживяване на лизинговия пазар, казват Валентин Гълъбов (вжясно) и Теодор Маринов

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Гълъбов. Той обясни, че не е важно в кой отрасъл е дадено предприятие, а на какъв етап от развитието му го е достигнала кризата. Най-малък риск носи секторът на услугите, защото хората не спират да потребяват, обясни той. По

думите му новите лизингови сделки са по-малко, но пък са с по-добри характеристики.

Прогноза

Според Българската асоциация за лизинг ситуацията в сектора ще се подобри, ако

има обезпечения, които да бъдат изнесени извън българския пазар. Но това няма да се случи през първото тримесечие на годината, смята Теодор Маринов.

През четвъртото тримесечие, когато се очаква да има леко съживяване на иконо-

миката, фирмите ще станат по-активни при сключването на лизингови договори, прогнозира Валентин Гълъбов. Лизингът винаги е бил конкурентоспособен и ще оцелее, коментира Маринов.

Рагослава Димитрова

Само 23% от получателите на кредити знаят правата си

Лошите заеми идват предимно от неинформирани клиенти

Просрочията при кредитите се формират най-вече от клиенти, които не могат да прогнозира доходите си. Това заяви Мария Донева, мениджър в "Кредит Груп", на кръгла маса, организирана по случай Европейския ден на потребителя.

Информированост

Проучване на Евробарометър показва, че само 23% от кредитополучателите познават добре правата си. По-голямата част от клиентите на банкови и небанкови финансови институции - 41%, признават, че не познават правата си, но искат да ги научат. 6% от хората дори не искат да знаят какви възможности имат като потребители.

Прозрачните практики

и добрата информираност са в основата на добрите практики при потребителските кредити, обясниха експерти от банковия сектор. Важно е и отговорното отношение към жалби от страна на клиенти, разясни Кирил Бъчваров, директор "Обслужване и удовлетвореност на клиентите" в УниКредит Булбанк. Той допълни, че през миналата година УниКредит Булбанк е върнала 90 хил. лв. поради банкови грешки. Според Богомил Николов, изпълнителен директор на Асоциация "Активни потребители", едно от основните предизвикателства за добра комуникация между кредитодателите и клиентите е лесният достъп до общите договорни условия.

Закон

Промените в Закона за потребителския кредит, които ще влязат в сила от май 2010 г., ще се отразят бла-

► От май влизат в сила промените в Закона за потребителския кредит, които дават повече права на получателите на кредити

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

гоприятно на банковия и небанковия финансов сектор, посочи Себастиан Бор от генерална дирекция "Здраве и потребители" на ЕК. Те ще дадат повече информация и права на клиентите, както и повече пазарни възможности за кредитодателите, допълни той. Получателите на кредити вече ще могат да

се отказват от сключен договор в 14-дневен срок, без да бъдат санкционирани. Банката се задължава ясно да обясни общите разходи по кредитите. Потребителите ще получават от всяка банка стандартен списък с информация за условията по заемите.

Рагослава Йорганова

Активност Създават асоциация за кредитиране

За повече прозрачност и по-добра работа при кредитирането е създадена Българската асоциация за потребителско кредитиране, съобщи изпълнителният директор на Ти Би Ай Кредит и Ти Би Ай Лизинг Валентин Гълъбов. В нея ще членуват представители на небанковите финансови институции у нас, посочи-ха запознати. Новата асоциация ще работи по подобие на Асоциацията на търговските банки, допълниха те.

Р. Димитрова | pari.bg

Развитие Две банки с нови стажантски програми

Две банки стартират стажантските си програми. Това са УниКредит Булбанк и Пиреос Банк България. От УниКредит Булбанк съобщиха, че през миналата година независимо от намаленото търсене на специалисти в банковия сектор

47 от стажантите са започнали работа в банката. Стажовите в Пиреос Банк пък ще започнат от май. През тази година банката ще приеме 50 стажанти. Досега през тази програма са преминали над 250 студенти, като една трета от тях са започнали работа в компанията.

Р. Йорганова | pari.bg

Резултати Близо 5% спад на туристите в Пампорово

Близо 5% е спадът на туристите в Пампорово през този зимен сезон. Това заяви пред Радио "Фокус" Пантелей Мемцов, председател на регионалната туристическа асоциация "Родопи". Като основна предпоставка за намаляване на туристите Мемцов посочи финансовата криза. През миналата зима най-много са били посетителите от България, обясни той. Въпреки спада не се очакват фалити на хотели, но някои обекти са с намалени обеми на работа, допълни още Мемцов.

Р. Димитрова | pari.bg

НЕК натрупала 1 млрд. лв. задължения

Борисов тръгва на обиколка из енергийните обекти

Националната електрическа компания е с 1 млрд. лв. задължения, не съм предполагал, че може да има такава чудо. Това заяви премиерът Бойко Борисов на съвместна пресконференция с българския еврокомисар Кристилина Георгиева. По-късно министърът на икономиката, енергетиката и туризма Трайчо Трайков обясни, че тези задължения са формирани заради големите инвестиционни проекти, в които участва НЕК - АЕЦ „Белене“ и хидроелектрическият „Цанков камък“.

Обиколка

Днес премиерът е поканил журналисти да посетят строителната площадка на АЕЦ „Белене“. По думите му в енергетиката има

650

▶ млн. лв. е превела държавата на бизнеса през февруари

„безумно, престъпно харчене на пари“ по време на предишното правителство. Борисов е планирал да посети и други големи енергийни проекти. Една от проверките ще е на хидроелектрическият „Цанков камък“, който досега е глътнал 450 млн. EUR.

През февруари държавата е платила над 650 млн. лв. на бизнеса и предстои да се платят още 250 млн. лв., заяви премиерът. Той се обърна към бизнеса с думите: „Ние не сме виновни, че са ви подвели да сключите договори, за които няма гарантирано финансиране.“ Борисов се извини на „хората по места“, че прави-

телството всъщност плаща на „обръчите от фирми“. Според него напрежението в страната било провокирано точно от тях.

Олигарси

Министър-председателят обяви още, че е разпоредил проверка за всички олигарси, които биха интересували президента Първанов. Ако президентът Първанов предостави списък с олигарси, които според него са се облагодетелствали по време на прехода, вече съм разпоредил на данъчните власти и на митниците в 30-дневен срок да предоставят всякаква информация за тях, с каквато разполагат масивите на държавата, каза Борисов. Подобно писмо вече е изпратил и министърът на вътрешните работи Цветан Цветанов с готовност да предостави информация от масивите на МВР.

Мила Кисьова

▶ Еврокомисарят Кристилина Георгиева одобри „гъвкава политика“ на правителството

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Стратегия

Три са важните енергийни проекти

▶ Българският парламент планира да приеме „национална енергийна стратегия“, чието ядро ще бъдат три проекта, разработвани съвместно с Русия.

▶ Това заяви в Москва председателят на парламента Цеца Цачева след разговорите си с руския министър на енергетиката Сергей Шматко, предаде БТА, цитирайки РИА „Новости“.

▶ Цачева обаче не е уточнила кои са трите важни енергийни проекта. Според РИА „Новости“ това са петролопроводът България - Гърция, газопроводът „Южен поток“, АЕЦ „Белене“.

Младенов и Дянков си прехвърлят горещия картоф

Социалният министър ще се разплати с фирмите, когато финансовият му даде пари

▶ Близо 32 млн. лв. дължи на фирми министерството на Тотю Младенов

Ще се разплатим с фирмите, на които министерството на труда дължи пари, но когато Дянков ни отпусне целеви средства за това. Горедолу така звучи съобщението на министъра на труда и социалната политика Тотю Младенов по повод обещанието на финансовия министър до края на март тази година да бъдат изплатени 50% от сумите, които държавата дължи на фирми, работили по обществени поръчки.

Задължения

Близо 32 млн. лв. има да плаща социалното министерство на частния сектор и общини по две програми, които то управлява - проект „Красива България“ с 24 млн. лв. задължения и Социалния инвестиционен фонд - с 8 млн. лв.

Още с встъпването си в длъжност Младенов обяви, че има голям преразход по „Красива България“. Предишният министър Емилия Масларова одобрила проекти, които превишават с над 7 млн. лв. предвидения за годината бюджет за около 40 млн. лв. По-късно стана ясно, че не са разплащани и проекти, финансирани от Световната банка чрез Социалния инвестиционен фонд. Той е предназначен за ремонти на социални домове, училища, детски градини в малки населени места. В тези проекти общините участват с 20%. От 32 общини се оплакаха, че през миналата година

са внесли своето кофинансиране във фонда по одобрени вече проекти, но няма преведени до момента никакви средства. Част от общините са се отказали да изпълняват проектите, но сега не може да си получат 20-процентната вноска обратно. Междувременно само преди седмица парламентът гласува закриването на Социалния инвестиционен фонд, тъй като финансирането от Световната банка (близо 40 млн. EUR) преди година бе прехвърлено към една от схемите на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“.

Обещание

Напълно подкрепяме предложението от финансовото министерство държавата да се разплати с фирмите наполовина до края на този месец, казва Младенов. Той обаче допълва, че ще изплати средствата в случай, че те бъдат осигурени целево от Министерството на финансите, тъй като в бюджета на министерството на труда за 2010 г. няма предвидени средства за тази цел.

Мила Кисьова

**МУЛТИМЕДИЯ
НА ВЪРХА
НА ПРЪСТИТЕ ТИ**

NOKIA
Connecting People

ovi

само за
429 лв.

Nokia X6

- Широк сензорен дисплей
- 16 GB памет
- 5 MP камера
- GPS

GLOBAL

Нашият свят
си ти

Промоцията е валидна до изчерпване на количествата за нови абонати – частни лица, при подписване на двугодишен договор с определени абонаментни програми. Пълна информация в търговската мрежа на GLOBAL и на www.global.bg

Тръгва втори кораб по ферибота до Русия

Търсят се спедиторски фирми за превоза на стоки

През април ще бъде пуснат втори кораб по линията от Варна до Порт Кавказ. Корабът ще се казва „Славяни” и капацитетът му ще е между 45 и 50 вагона, съобщил изпълнителният директор на дирекция „Железопътна администрация” към Министерството на транспорта инж. Симеон Ананиев. Прогнозата е до края на годината корабите да станат четири.

Възможност

В момента се търсят нови транспортни коридори от Европа през Черноморския регион до Китай и Япония, обясни Ананиев. По негово мнение линията Варна - Порт Кавказ ще играе важна роля при реализирането на енергийните проекти, защото по-бързо ще се доставят техника, тръби и материали за изграждане на трасетата. Фериботната връзка скъсява разстоянието между България и Русия с 800 километра и намалява с 40% срока на доставките.

Проблеми

Според Ананиев проблем за държавата е липсата на пристанищен оператор, който да извършва необходимите инвестиции за модернизация.

История Линията е открита преди година

- ▶ Първата фериботна линия Варна - Кавказ е открита на 3 март 2009 г.
- ▶ До 1996 г. изпълнението на трансфери чрез ферибот от и за Русия е 80%.
- ▶ Най-голямо количество пренесени товари е осъществено през 1988 г., когато са били пренесени 3 345 000 тона.

Липсата на логистика по привличане на товари от Евро-Азиатската икономическа общност е друг фактор, който влияе отрицателно на стокообмена.

По линията Варна - Кавказ може да се превозва само един вид товар и това е отрицателен фактор. Търсят се спедиторски фирми, които да осигуряват превоза и на стоки, различни от пропан-бутан, посочва Георги Минчев, председател на Българската асоциация за спедиция. По думите му Сърбия, Гърция, Македония и Хърватия, макар да нямат традиции с превозите по море, проявяват интерес и биха могли да бъдат привлечени.

Николема Цветкова

ЕВН настоява за 3% по-скъп ток

▶ Искането за увеличение на цената е свързано с инфлацията и промяната на структурата на произведената енергия

Дружеството предлага цената за мощност да зависи от консумацията

С 3% да поскъпне токът за всички абонати на ЕВН ще предложат от енергийното дружество пред Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР).

Искането за увеличение на цената е свързано с инфлацията, промяната на структурата на произведената енергия и задълженията на дружеството към обществото, обясни Гочо Чемширов, директор регулаторен мениджмънт на „ЕВН България”.

Такса мощност

Електроразпределителното дружество смята да раздели цената за достъп на две части. Цена за мощност, която да е твърда и да е 1.50 лв. без ДДС месечно, и цена за достъп, която да е според консумацията в киловатчасове, уточни Чемширов. Това означава, че ако имате вила,

която не сте посещавали цяла година, но е включена към електрическата мрежа, пак ще трябва да платите 1.50 лв. на месец, каза още Гочо Чемширов. От друга страна, ще бъде направено предложение от ЕВН цената за мощност да зависи и от разхода за консумация на ток от различните обекти. Това ще се отрази най-вече на хотелите, тъй като те имат голям разход на електричество. По този начин ще бъдат спестени пари на обикновените битови консултанти на електричество, които са най-голям процент от населението.

Нощна тарифа

От ЕВН ще предложат още пред Държавната комисия за енергийно и водно регулиране нощната тарифа на тока да поскъпне с 9.2%. За сметка на това пък смятаме да намалим дневната тарифа с 4.3%. Въпреки това нощната тарифа ще остане с близо 50% по-евтина от дневната, уточни Чемширов.

В очакване на план Б срещу кризата

Държавата да се разплати с бизнеса, да пази бюджета и да продължава реформите

Правителството в скоро време трябва да обяви новия, актуализиран план за борба с кризата. Междуременно по темата се изказаха представители на множество организации, институции, независими икономически експерти или политически ангажирани лица. В очакване на план Б се опитахме да представим основните мерки, които са очертани към момента, да проверим къде има припокриване на вижданията и къде драстични разминавания.

Всички за едно

Държавата да се разплати с бизнеса, спешно. Това е едно от исканията, което се поставя на първо място и присъства в исканията на всички лица, които имат отношение към измислянето на стратегически предложения. Държавата по принцип се приема като сигурен платец, но заради сегашните проблеми с плащанията вече никой й няма доверие, коментираха икономисти.

Балансиран бюджет - това е акцентът на икономисти-

те, който намира все по-широка подкрепа и сред неспециалистите. Дори и президентът призова за минимален структурен дефицит. Според икономистите минимумът трябва да е 1%, а ако може да се постигне и 0%, още по-добре.

Балансиран бюджет и продължаване на реформите в здравеопазването, пенсионната система, образованието. Това е основното послание на макроикономистите от Macro Watch, за да избегнем сценария с кризата в Гърция и да постигнем положителните резултати на Естония.

Разходи и приходи

И държавата трябва да понесе ефекта от кризата, а не само бизнесът, посочват повечето коментари. Политиците от опозицията, а и икономистите са „за” намаляването на служебните в държавната администрация, както и „за” отпадането на различните им бонуси, включително и 13-а заплата. Откъде да дойдат приходите обаче, остава малко труден въпрос. Залага се на продължаване на

политиката, която бе започната от правителството, да се подобрява събираемостта на данъците и борбата срещу корупцията и сивата икономика.

В няколко посоки

Приватизацията е темата, по която изказванията и проектопланове са разпопосочни. Трябва да има приватизация, но как и дали ще помогне в краткосрочен план, не е ясно, тъй като практиката към момента показва, че процедурите са тромави и не се изпълняват бързо. Според икономистите и политиците тя трябва да се направи, а някои подкрепят и раздържавяването на дружества в забранителния списък.

Спешната приватизация се очаква да бъде акцентът в новите мерки на ГЕРБ. Работата в тази насока вече започна, тъй като вчера се обяви създаването на държавна компания, която ще предлага миноритарни държавни дялове. Тя ще е към Министерството на икономиката, енергетиката и туризма, към което има 55 такива дяла.

▶ До седмици правителството

Радикулно

Вече трябва да подпишем споразумение с МВФ, заяви пред в. „Пари” Румен Овчаров, председател на Софийската организация на БСП. От СДС също имат конкретни „радикални” идеи като например да се намали данък дивидент от 5 на 1% или да се редуцира данъкът на едноличните търговци от 15 на 10%.

Дарина Черкезова

Спасителните предложения на политиците

Сините

- ▶ поддържането на балансиран бюджет или минимален бюджетен дефицит;
- ▶ незабавни мерки за влизането на България в шенгенското пространство;
- ▶ влизане в еврозоната;
- ▶ радикалното съкращаване на всички излишни и неефективни разходи;
- ▶ насърчаване на заетостта и икономиката чрез намаляване на осигуровките с 1-3% в средата на 2010 г.;
- ▶ незабавно изплащане на всички натрупани задължения по редовно сключени и коректно изпълнени договори;
- ▶ дължимият ДДС да бъде възстановяван навреме;
- ▶ предоставяне на 700-800 млн. лв. под формата на нисколиквени инвестиционни и оборотни кредити

- от Българската банка за развитие;
- ▶ да се намали данък дивидент от 5 на 1%;
- ▶ намаляване на данъка на едноличните търговци от 15 на 10%;
- ▶ увеличаване на електронните и банковите разплащания;
- ▶ заплащане на заменките по пазарна цена към датата на придобиване;
- ▶ да се оптимизира щатът на държавната администрация и заплащането й;
- ▶ инвестиции в инфраструктура като средство за създаване на работни места и за подпомагане на българския бизнес.

Мартин Димитров
председател на СДС

- ▶ цялостно преразглеждане на работната заплата на всички държавни служите-

ли и нейното замразяване и дори намаляване;

- ▶ да се намали държавната администрация, близо 150 хил. работни места тежат излишно на държавата.

Иван Костов,
председател на ДСБ

ГЕРБ

В новия антикризисен план на ГЕРБ с 30 мерки ще се акцентира на:

- ▶ приватизация, чрез борсата ще бъдат приватизирани дялове от 55 предприятия;
- ▶ увеличаване на събираемостта;
- ▶ ускоряване на връщането на ДДС и облекчаване на разрешителните режими;
- ▶ ограничаване на разходите.

БСП

▶ да се намалят разходите на държавата и да

се действа за увеличаване на приходите;

- ▶ да се пристъпи към подписване на споразумение с МВФ;
- ▶ по принцип „за” това да се работи активно и целенасочено за извършване на приватизация, макар че сега тя става бавно и няма да е спасение;
- ▶ намаляване броя на администрацията и на заплатите им, но в разумни граници и след предварителен внимателен подбор;
- ▶ държавата да се разплати с бизнеса;
- ▶ увеличаването на ДДС е единственият сигурен приходоизточник в бюджета.

Румен Овчаров,
председател на Софийската организация на БСП

Застрахователните брокери отчитат 6.7% ръст на приходите

Посредниците са продали полици за 688.14 млн. лв.

Застрахователните брокери са увеличили с 6.7% до 164.6 млн. лв. приходите си от комисиони през 2009 г. Това показват изчисленията на в. „Пари“ на база официалната статистика на Комисията за финансов надзор. През 2008 г. постъпленията на брокерите са били 154.32 млн. лв.

Причината за ръста е по-големият брой продадени полици, а не ръст на процента, който вземат брокерите, коментира Борислав Тодоров, управител на „Акорт“. По думите му надзорът следи строго каква част от полицата отива у посредниците и затова тенденцията е на спад на процента, който се прибира. Комисионите през миналата година не са променяни, каза управителят на SDI Broker Ясен Христов. Според него тенденцията е по-голяма част от полиците да се продават чрез посредници. Комисионите на брокерите достигат до 25% в общото застраховане и 21.9% в животозастраховането. Средно за пазара през миналата година те са били 24.8%, като се наблюдава малък ръст спрямо година по-рано. Според Ясен Христов процентът при Гражданската отговорност се е запазил, докато този при Каското е намалял.

застраховка е оказала положително влияние на посредниците.

Причината за повечето приходи от брокери е по-големият брой продадени полици, тъй като е малко вероятно цената на някоя продукт да се е повишила, каза Борислав Тодоров.

Общо 20.5 млн. лв. от премията на чуждите застрахователи у нас са от брокери, а 3.2 млн. лв. са приходите на дружества по доброволно здравно осигуряване. Посредниците са продали общозастрахователни полици за 622.66 млн. лв., а в животозастраховането са донесли 41.8 млн. лв.

Лигерите

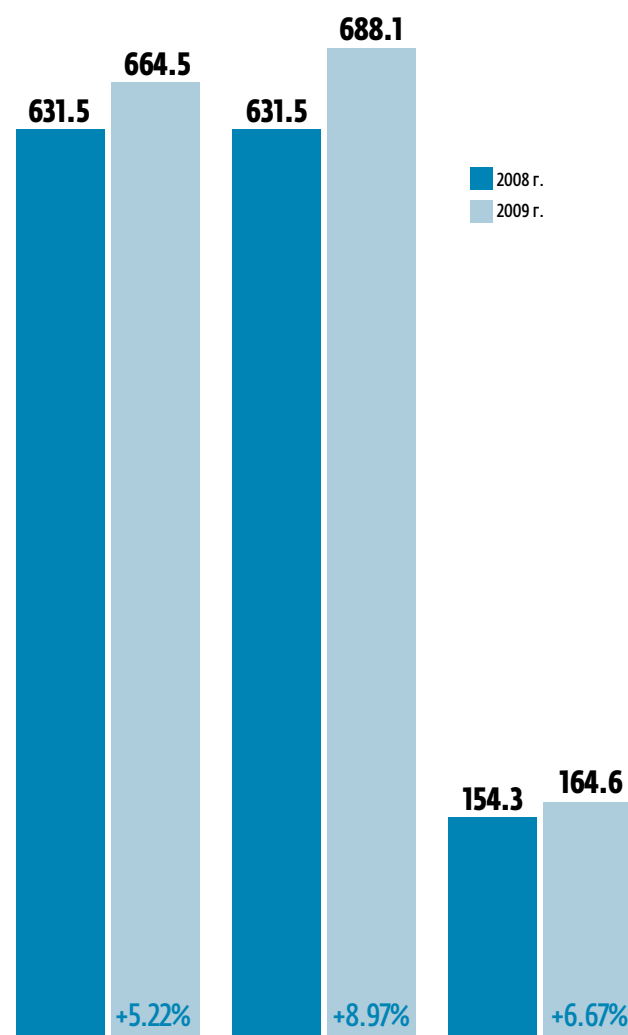
Най-голям дял при формирането на приходите на компаниите чрез брокери имат

автомобилните застраховки. След това е продуктът „Пожар и природни бедствия“. При животозастраховането най-продаваният продукт от посредниците остава полицата „Живот и рента“, която формира 89.9% от портфейла.

Най-голям пазарен дял през миналата година има „Ай Енд Жи Иншурънс Брокерс“ ООД, тъй като дружеството е продало полици за 55.62 млн. лв., което означава 8.08% пазарен дял. След това е „Ес Ди Ай Груп“ ООД, което има 4.54% пазарен дял с премии за 31.21 млн. лв. Бронзът е за „Марш“ ЕООД, което е продало полици за 26.37 млн. лв., или 3.83% от всички премии, реализирани чрез застрахователите.

Атанас Христов

Премии, реализирани чрез застрахователни брокери, в млн. лв.

Продадени полици за български застрахователни компании

Продадени полици, общо

Приходи от комисиони

трябва да представи новия си антикризисен план

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Синдикатите и работодателите

1 Прежеждане на всички забавени плащания до края на първото полугодие на 2010 г.

2 Незабавно възстановяване на ДДС и акцизи към фирмите.

3 Разплащане на одобрените проекти по европрограмите и откриване на нови процедури.

4 Приватизация на държавни пакети от акции чрез Българската фондова борса.

5 Ускорена продажба на емисиите и приемане на национален план за преразпределяне на квотите за търговия от фирмите с CO₂.

6 Емитиране на еврооблигации от държавата като буфер за евентуални дисбаланси в бюджета.

7 Облекчаване на достъпа до кредитен ресурс за бизнеса.

8 Увеличаване на минималната работна заплата от 1 юли 2010 г.

9 Премахване тавана на обезщетенията за безработица и определяне нивото на обезщетение като 60% от осигурителния доход.

Продажби

Премийният приход, реализиран чрез застрахователните брокери, през 2009 г. се е увеличил с 8.97% на годишна база. През 2009 г. посредниците са продали полици за 688.14 млн. лв. спрямо 631.5 млн. лв. за 2008 г.

През миналата година брокерите са продали полици на български застрахователи на стойност 664.5 млн. лв. Ръстът на годишна база е 5.22%. Освен тенденцията за увеличените продажби през брокерите другите причини за ръста са повечето брокери на пазара и ръстът в цената на Гражданската отговорност, твърди Ясен Христов. Според него, макар и малко по-скъпа, задължителната

Икономистите Да пазим бюджета

- ▶ правителството да не пречи на бизнеса сам да излезе от кризата;
- ▶ ограничаване на държавните разходи;
- ▶ продължаване на структурните реформи;
- ▶ 0% бюджетен дефицит или най-много 1%;
- ▶ да не се въвеждат допълнителни данъци и осигуровки;
- ▶ да се изплатят забавените плащания към бизнеса;
- ▶ ако може, държавата да продължи с инвестици-

онната си политика, а не толкова с харченето за административни цели;

- ▶ да се акцентира и на приватизация, концесиониране и публично-частното партньорство;
- ▶ в краткосрочен и средносрочен план приоритет номер едно за нас трябва да е влизането в еврозоната;
- ▶ в по-дългосрочен план търсената цел би трябвало да бъде реструктуриране на българската икономика и насочване към технологични и наукоемки сектори;
- ▶ последното изисква и сериозна реформа в образованието и науката.

Президентът Да помогнем на общините

- ▶ минимален структурен дефицит;
- ▶ да се разплатят просрочени плащания към бизнеса;
- ▶ по-лесен достъп до кредити за фирмите;
- ▶ да се подпомогнат финансово общините;
- ▶ да се увеличават инвестициите в научната и развитието дейност;
- ▶ да не се приватизират дялове от енергийните предприятия, които в момента са в забранителния списък.

164.6

▶ млн. лв. са приходите от комисиони на застрахователните брокери

5.22

▶ процента е ръстът на приходите от продадени полици чрез посредници през миналата година

Трудов пазар Заетостта в ЕС продължава да пада

Броят на заетите в ЕС е намалял през последното тримесечие на 2009 г. с още 583 хил. души, или с 0.3%, показват предварителните данни на европейската статистическа служба Евростат. За еврозоната данните са съответно 347 хил. души, или около 0.2% по-малко в сравнение с третото тримесечие. Тенденцията на намаляване на заетостта се затвърждава от шест тримесечия насам. На годишна база заетостта намалява с 2% през последното тримесечие на миналата година в еврозоната и с 2.1% за целия ЕС. България се нарежда сред петте страни, в които броят на заетите отчита най-голям спад на годишна база - с 5.8%. Само Естония, Испания, Литва и Латвия ни изпреварват. Най-голям е спадът в производството, строителството и търговията. В сектора на финансовите услуги в еврозоната е отчетен спад от 0.1%, но за целия ЕС броят на заетите в него нараства с 0.1%. Ръст има и при работещите в селското стопанство и публичната администрация.

Модни рокади Tommy Hilfiger се продава за 2.2 млрд. EUR

Собственикът на Calvin Klein и производител на облекла Phillips-Van Heusen е близо до приключване на сделката за придобиване на марката Tommy Hilfiger на стойност 2.2 млрд. EUR в брой и в акции. Компанията планира да използва добре развитата дистрибуторска мрежа на Tommy Hilfiger в Европа, за да пласира и собствените си продукти. Въпреки репутацията на Tommy Hilfiger като типично американска компания 2/3 от бизнеса ѝ са в Европа. Продажбата на Tommy Hilfiger би била изгоден изход за настоящите му собственици. Британската Arah Partners плати за нея около 1.6 млрд. USD в брой през 2006 г. Компанията на два пъти се опита да излезе на борсата, а главният изпълнителен директор на Tommy Hilfiger Фред Геринг заяви през септември, че IPO-то е най-вероятната следваща стъпка. След сделката Arah ще остане собственик на 10-15% от американската компания. Phillips-Van Heusen се очаква да поеме и значителен дял от дълговете ѝ.

Германия: Двойкаджиите вън от еврозоната

Държавите, които не поддържат финансите си в ред, трябва да бъдат изключени от валутния съюз

Регламент Засега взаимно спасение не се допуска

► Сегашните правила не допускат страни членки на еврозоната взаимно да се спасяват във време на финансови кризи.

► Много анализатори смятат, че каквато и да било форма на специална подкрепа за Гърция ще облекчи напрежението в краткосрочен план, но ще породи проблеми, свързани с надеждността на публичните финанси на еврозоната в дългосрочен аспект.

► **Правителството на Ангела Меркел за пореден път изрази нуждата от европейски валутен фонд**

Държавите, които не успяват да държат финансите си в ред, трябва да бъдат изключени от еврозоната, каза германското правителство вчера. Нуждаем се от по-строги правила, които да ни гарантират, че в изключително спешни случаи ще можем да отстраним от еврозоната страна, която не следва необходимата финансова дисциплина, каза германският министър на финансите Волфганг Шойбле. Той за пореден път изрази нуждата от европейски валутен фонд, подчертавайки, че правилата, които понастоящем

действат за 16-те страни от еврозоната, и Пактът за стабилност и растеж не са достатъчни за справяне с кризата, пред която е изправен съюзът. Преди време никой не е предполагал, че някоя от страните, използващи еврото, може да стане неплатежоспособна, каза Шойбле.

Ако, след, тогава, може би

Финансовата министърка на Франция Кристин Лагард за пореден път ясно отвори различията в самата еврозона за начините за справяне с кризи. Според

нея европейски валутен фонд като помощно средство за време на кризи не е приоритет на еврозоната. Евроблокът трябва първо да се увери, че Гърция се придържа към строги мерки, които самата тя обеща, а след това да покаже творчество и иновативност и да използва съществуващите правила в Европейския съюз за заздравяване на бюджетната си дисциплина.

Стратегията да се подпомогне Гърция с десетки милиарди евро, при условие че тя направи огромни съкращения в бюджета, за

пореден път събра вчера финансовите министри от еврозоната в Брюксел. За пореден път без резултат и ясно изразена позиция. И пак гръцкият "въпрос" ще ги събере и днес, този път в пълен състав - 27 финансови министри.

Спешно отгеление

Според европейския комисар по конкуренцията Хоакин Алмуния фонд за спешни случаи за спасяване на страните от еврозоната е възможно средство в дългосрочен план. Такъв фонд е мярка, за която можем да помислим в бъ-

деще, но не можем да си позволим лукса да мислим в дългосрочен план, ако не мислим краткосрочно. По думите на Алмуния координацията между бюджетите на страните трябва да бъде подобрена, а проблемът с кризата в Гърция трябва да бъде решен, за да може еврозоната отново да се възстанови.

Сега топката е в полето на цялата група страни с една валута и не бих препоръчал игра само с дългосрочна цел, коментира Алмуния, който е и бивш комисар по икономическите въпроси в Европейския съюз.

Саркози тежко загуби първия тур на местните избори

Социалистите поведоха с 29.5%, Съюзът за национално движение на президента Никола Саркози остана с 26.2%

Опозиционната социалистическа партия във Франция води в първия тур на местните избори и се очаква да увеличи преднината си като "строга санкция" за президента. Партията на Саркози Съюз за национално движение спечели 26.2% на първия тур в неделя. Това са последните избори преди президентския вот през 2012 г. Социалистите взеха 29.5%, а коалиция от групи за опазване на околната среда събра 12.5%, показват данни на вътрешното ми-

нистерство в Париж.

Без лидерство

Регионалните избори се провеждат във време, когато популярността на президента е на рекордно ниско ниво, а безработицата в страната достигна 10-годишен връх. Някоя партия не успя да спечели мнозинство в първия тур в нито един от всичките 22 района на страната. Сега започват преговори за коалиции преди втория тур на 21 март. Съюзът за национално движение на Саркози няма партньори, очаква се социалистите и зелените да се съюзят в повечето райони.

Общо 53.7% от гласоподавателите във Франция не се възползваха от правото си да гласуват. По-слаба

активност е имало само при изборите за европейски парламент през миналата година, когато 59.5% от французите не гласуваха. Саркози не коментира резултатите от първия тур. Той обаче обяви, че няма да променя политиката си или да сменя министри заради резултата от регионалния вот.

Изненадите

Антиимиграционният Национален фронт събра 11.7% в цялата страна, много повече от предвижданото от социолозите, и ще се състезава в 12 района на втория тур. Блок от антикапиталистически партии, които може да влязат в съюз със социалистите в някои райони, взе 6.2% общо за страната.

► Популярността на президента Никола Саркози е на рекордно ниско ниво

Feature story

Government employees to fund health budget gap

Insurance rate remains unchanged, public servants start paying contributions

About a week after approving an increase in the health insurance rate to 10%, the government renounced its plan following a heated public debate. Instead, government employees will start paying their portion of the contributions, the way private sector employees do.

And the winner is...

The change will affect some 150,000 people employed in the central and local administrations, the judiciary, the interior ministry, the defence sector and the armed forces. They will divide their social and pension insurance payments with their employer, i.e. the state. The ratio for the health insurance is 60:40, the contributions for pension depend on employees' age. As a direct consequence sala-

ries in the public sector will fall. Possible compensation is only likely in the interior ministry's system.

The change of plans was announced by finance minister Simeon Dyankov at a news conference. The proposal will be discussed by the cabinet this week. A meeting with employers and trade unions is scheduled for next week.

Hindsight

The cabinet's decision of last week prompted debates in the media. The private sector slammed the government's plans, saying that will increase the burden and force many employers into the grey sector. According to data of the Bulgarian Industrial Association, some 1.6 million Bulgarians do not have health insurance at present.

Earlier this month health minister Bozhidar Nanev said that the National Health Insurance Fund was short of BGN 316 million. He suggested a revision of the insurance rate

► Finance minister Simeon Dyankov admitted he does not yet know the size of the health fund's gap PHOTO BOBITOSHEV

by 2%. However, Dyankov said the BGN 300 million gap was not based on reliable analysis and the shortage is yet to be estimated.

Equality

The latest proposal of the government is based on the idea of equality between state and private employees. The

economies are expected to amount to some BGN 150 million. The money will not be used for filling the budget gap before the size of the gap is established, the finance minister was adamant. The proposal has to be approved by the council of ministers within two weeks and then submitted to the parliament.

Crisis hits hard chemical industry

Sector's listed companies net BGN 30.4m loss for 2009

The chemical industry has been hit hard by the crisis, a Pari daily's analyses of listed companies' 2009 reports shows. The only company in the sector that avoided a slump is Vidin-based tyre manufacturer Vidachim. Its sales last year amounted to BGN 57.75 million, up 16.1% on 2008. The new products launched by the company had a positive effect on sales, the

report reads.

Sales plunge

The sales of Gabrovo-based PVC pipe producer Kapitan Dyado Nikola plummeted 64.2% to BGN 10.6 million. The global economic downturn affected demand for the company's products. In absolute terms, Neochim was leader in net sales. However, the company reported a year-on-year drop of 62.3%. That was mainly due to the poor condition of the agricultural sector and its financing problems, the fertiliser maker

said. The sales of Kauchuk and Polimeri fell 43.1 and 58.7% to BGN 13.3 million and BGN 19.3 million, respectively. Orgachim booked the smallest drop. The income of the paint producer declined 18.65% to BGN 106.4 million.

Investors upbeat

Despite their poor performance, companies in the sectors enjoy investors' trust. Astra Investments' Severin Vartigov pointed to the fact that drop slowed down in the last two quarters. According

to Real Finance Asset Management's Daniel Dimitrov, the companies will swing to growth by this year's end.

In the red

The lower sales affected companies' profits and most of them booked losses for 2009. The sector's total net result was minus BGN 30.4 million. Neochim fared worst of all with a loss of BGN 19.4 million. Polimeri's earnings fell the most: 2,037% to BGN 8.8 million. Only Kauchuk was in the black, though its profit fell 18.6% to BGN 285,000.

Another shopping centre opens doors in Sofia

Some 65% of space rented by fashion brands, only 3 shops still vacant

Competition among retailers will stiffen after Sofia's latest mall, Serdika Center, opens on Tuesday. The city of 2 million residents already has Sofia Mall, City Center Sofia

and Sky City. The three-storey Serdika offers 51,000 sq. m of commercial space.

Fashion and more

More than 99% of the space has been rented out already and only three of the 210 shops are vacant. They will most probably be occupied by Bulgarian fashion brands, the leasing manager of ECE

Projectmanagement, Mariana Vaseva, said. More than 60 Bulgarian manufacturers rent shops in Serdika, the mall's managing company said. More than 65% of the space is occupied by fashion brands. The main tenants are supermarket Piccadilly, children's store Hipoland, white and brown goods chain Technopolis, as well as Zara, Esprit, Humanic and NewYorker brands. Some of the shops, however, will start operating in April. Unlike the other malls in the city, Serdika does not have a movie theatre.

Rents secret

The shop rents are a commercial secret. It is not our aim to charge the highest rents, ECE Projectmanagement manager Plamen Ilchev pointed out. In an interview for the Pari daily Serdika Center manager Atanas

Radev recently said that tenants will either pay a share of their turnover or a fixed minimum rent. Both charges will depend on the vendor, location, use of warehouse and other areas. The standard rent term is ten years, Vaseva explained. The managing company admitted it does not have a daily visitor forecast. Customers will be lured with special events, mainly fashion shows.

Shopping drive

The customers of the shopping centre and the eight-storey office building that will be finished later this year will be able to use 1,600 parking lots. This is enough space, as many people will come on foot or use public transport. The shopping peak is after 5 or 6 p.m., when the offices are closed, Ilchev said. Parking will be free of charge for the first two hours.

► Serdika Center

PHOTO EMILIA KOSTADINOVA

Forecast

Leasing recovery expected in last quarter

The volume of non-performing leasing is expected to increase, after it exceeded 15% in February, co-chairman of the Bulgarian Association for Leasing (BAL) Teodor Marinov said. Companies that have outstanding receivables from the state face the greatest difficulties. The European funds and infrastructural projects may help ease the servicing of leasing loans, he added. Intercompany debts are a major problem, TBI Leasing's director Valentin Galabov pointed out. It hurts small businesses the most, as they receive less and less money to paying their leasing. Some 24% of all leasing contracts are closed with construction firms. Companies make up 85% of leasing firms' customers, the rest 15% are individuals. Both categories use leasing mainly for buying automobiles. A change in the situation is expected in the last quarter of this year when the economy will register some recovery.

Energy

NEK's investment projects bring BGN 1bn debts

The National Electric Company (NEK) has piled up a BGN 1 billion debt. I have never believed that could be possible, prime minister Boyko Borisov said after a press conference with Bulgarian EU commissioner Kristalina Georgieva. The minister of economy, energy and tourism later explained the debts were due to big investment projects NEK is taking part in like Belene nuclear power plant and Tzankov Vazel hydro power system. Some EUR 450 million has been invested in the last project so far. According to Borisov, reckless criminal spending was performed by the previous cabinet and he is going to inspect all big energy projects. The Bulgarian parliament plans to accept a national energy strategy based on three joint ventures with Russia, parliamentary speaker Tsetska Tsacheva said after talks with Russia's energy minister Sergey Shmatko. The projects, however, were not specified.

Anti-crisis

State-to-biz debt payment seen as key measure

Different organisations, institutions and economic experts are looking forward to the cabinet's updated plan for fighting the downturn. Meantime they expressed their opinion regarding the anti-crisis measures. One of the main proposals is that government should

pay its debts to businesses. Economists underscore the need for a balanced budget. Macro Watch specialists stress the importance of keeping the reforms in the healthcare and pension systems and education on track. Opposition politicians and economists support the idea of downsizing the state administration and cutting bonuses. Nobody, however, spells out where the revenue will come from. One idea is to press on with the efforts towards improving tax collection and the fight against corruption and the grey economy. Privatisation is the issue that raises different opinions concerning how and when to perform it. Urgent privatisation is expected to be the emphasis in the measures to be taken by the cabinet.

Statistics

Insurance brokers' income rises 6.7% in 2009

The commission income of insurance brokers grew 6.7% to BGN 164.6 million in 2009 from BGN 154.32 million in 2008, official data of the Financial Supervision Commission show. The reason is the slight rise in third-party motor liability insurance and the increased number of policies sold, which reached 688.14 million last year compared with 631.5 million a year ago. The premium income went up 8.97% year on year to BGN 688.14 million. The policies of Bulgarian insurers sold by brokers in 2009 totalled BGN 664.5 million, up 5.2% on 2008. General insurance sales stood at BGN 622.66 million. Life insurance policies amounted to BGN 41.8 million. Automobile insurance accounted for the bulk of brokers' income. I&G Insurance Brokers had the biggest market share in 2009 with policy sales amounting to BGN 55.62 million (8.08%).

BSE

Low turnover on regulated market on Monday

The first day of the week saw thin trade on the Bulgarian Stock Exchange (BSE). Turnover on Monday stood at BGN 617,986, with the regulated market providing just BGN 394,687 of it. Exclusive Property REIT was the best trading company. A total of 54,545 shares changed hands in a single deal. Second was Central Cooperative Bank with 50,297 shares sold. The price went up 1.48%. The blue-chip Sofix rose 0.18% and exceeded 420 points. BGTR30 of the best performers in total return went up 0.27% to 325.78 points. BG40 of the most traded stocks lost 0.20% of its value and closed at 117.49 points. BGREIT reached 43.59 points, down 0.07%.

ИНВЕСТИТОР

Редактор:
Мирослав Иванов
mivanov@pari.bg
тел. 4395-867

Реклама:
Станислава Атанасова
satanasova@pari.bg
тел. 4395-851

Капитал

КТБ изненада акционерите си с решение за дивидент

Банката разпределя половината от печалбата си за 2009 г.

Корпоративна търговска банка изненада инвеститорите си с предложение за разпределяне на дивидент. С това тя стана първата кредитна институция, която ще раздава дивиденди от 2008 г. насам. През миналата година нито един трезор не зарадва акционерите си, след като още през октомври 2008 г. Българската народна банка препоръча печалбите да се капитализират заради финансовата криза.

Предложение

Управителният съвет на КТБ ще предложи на предстоящото общо събрание на банката 30 млн. лв. от печалбата, реализирана през 2009 г., да се разпредели като дивидент. На една акция се падат по 5 лв.

30

▶ млн. лв. ще раздаде Корпоративна търговска банка като дивидент на акционерите

60.3

▶ млн. лв. е неконсолидираната печалба на банката, реализирана през 2009 г.

Причината да решим да раздадем дивидент е, че през последните три години финансовите резултати и активите на КТБ са над планираните, коментираха за в. „Пари“ от финансовата институция. Според ръководството на банката наличният капитал е напълно достатъчен за покриване на всички рискове.

Печалбата на финансовата институция за 2009 г. достигна 60.3 млн. лв. Оставащите средства след заделянето за дивидент са 30.3 млн. лв. Те ще бъдат заделени за фонд Резервен на банката.

Акционери

Общото събрание на Корпоративна търговска банка ще се проведе на 21 април 2010 г. Право на глас в него имат лицата, вписани в регистрите на Централен депозитар като акционери до 7 април 2010 г. При липса на кворум събранието ще се проведе на 12 май тази година. По време на вчерашната борсова търговия бяха изтъргувани едва 10 акции на КТБ на единична цена 62 лв., като цената остава без промяна спрямо нивата на отваряне.

Магдалена Иванова

„Бианор“ гледа към САЩ за увеличаване на капитала си

Компанията ще търси финансиране за 3 млн. USD

„Бианор холдинг“ ще започне процедура по първоначално проучване на инвеститорския интерес относно възможно увеличаване на капитала на дружеството. Това е решил съветът на директорите на дружеството на свое заседание от 11 март 2010 г. Целта на про-

цедурата е реализиране на инвестиционна програма в размер до левовата равностойност на 3 млн. USD.

Ще търсим инвеститори основно от САЩ, коментира за в. „Пари“ Георги Лазаров, директор за връзки с инвеститорите на „Бианор холдинг“.

Набраните средства ще бъдат използвани за две основни направления. На първо място, „Бианор“ ще се опита да подобри комер-

сиализацията на продуктите си. На второ, компанията ще насочи усилията си към разработването на собствени продукти и по този начин да излезе от профила си на дружество, предоставящо само услуги.

За последно сделки с акциите на „Бианор холдинг“ имаше на 11 март 2010 г. Тогава една ценна книга на дружеството се разменяше за 3.75 лв.

Магдалена Иванова

ГЛОБАЛ ИНВЕСТ

РЕПО СДЕЛКИ С АКЦИИ

02/ 9 559 555
02/ 9 554 140

Коментар

Надеждата за компаниите е в ЕС

Химическата промишленост беше една от най-силно засегнатите от кризата. Разнообразието в приложението на продукцията на отделните дружества ги прави трудно съпоставими. Все

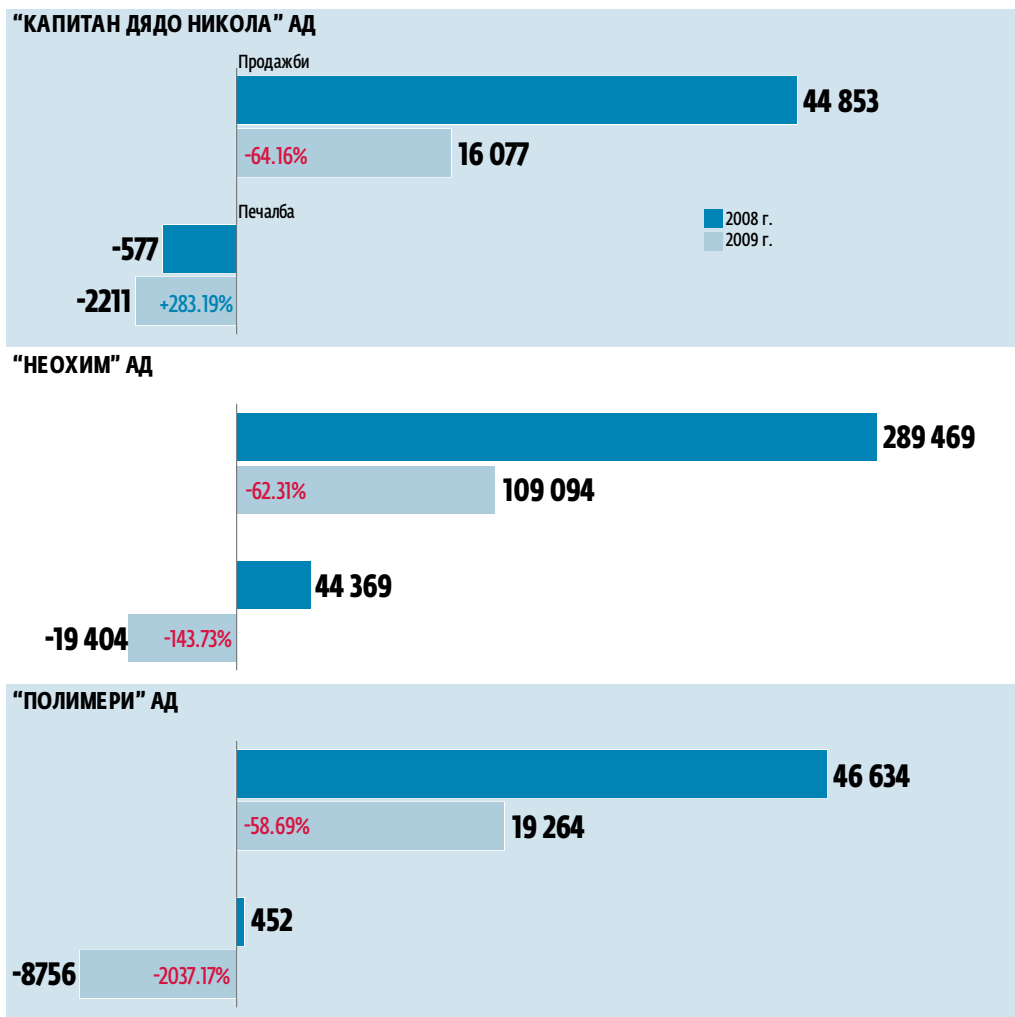
пак като основна причина за влошените резултати можем да посочим намаляването на продажбите. При „Оргахим“ причината се корени в драстичния спад в сградното строителство, което беше основен потребител на бои и лакове. „Капитан Дядо Никола“ АД и „Полимери“ АД загубиха

от спада във вътрешното търсене на тръби и химикали. Продукцията на „Каучук“ АД е насочена към рудодобива, металургията и енергетиката, където спадът също е много голям. При „Неохим“ АД понижението на продажбите беше предизвикано от спада в земеделието, както и от

Химическата открива формула

Публичните компании от сектора от

Финансови показатели, в ХИЛ. ЛВ.

Дружествата от химическата индустрия, чиито акции се търгуват на Българската фондова борса, попаднаха в епицентъра на кризата. Това показва анализ на в. „Пари“ върху отчетите на компаниите.

Единствената компания в сектора, която успява да се измъкне от тежкото състояние и свитото потребление, е видинският производител на гуми „Видахим“ АД. Продажбите на комбината през миналата година са 57.75 млн. лв., като се повишават с 16.1% спрямо 2008 г. Новите продукти, които е пуснала компанията, са оказали положително влияние върху продажбите, се казва в доклада за дейността на дружеството.

Останалите

Най-голям е спадът в приходите на габровското „Капитан Дядо Никола“ АД. Продажбите на производителя

на ПВЦ тръби намаляват с 64.2%, като през миналата година се свиват до 10.6 млн. лв. Глобална икономическа криза доведе до рязко понижаване на интереса към продукцията на компанията, което е причина за спада в продажбите, се казва в доклада за дейността на „Капитан Дядо Никола“ АД.

С най-голяма стойност на продажбите за миналата година се отличава „Неохим“ АД. Постъпленията на компанията са 109.1 млн. лв., а спадът на годишна база е 62.3%. Състоянието на селското стопанство и финансирането на производителите са основните фактори, които са причинили спад в продажбите на „Неохим“ АД, обясняват от компанията.

„Каучук“ АД и „Полимери“ АД са реализирали спад на приходите съответно с 43.1 и 58.7%. Продажбите на първото са се свили до 13.3 млн. лв., а показателят

на девненското предприятие намалява до 19.3 млн. лв.

Най-малък е спадът в продажбите на „Оргахим“ АД. Производителят на бои е намалил постъпленията си с 18.65% до 106.4 млн. лв.

Въпреки отчетените понижения в приходната си част компаниите от сектора се радват на инвеститорското доверие. Според Северин Въртигов от „Астра Инвествънтс“ положителен факт, е че компаниите в сектора забавят спада през последните 2 тримесечия. Даниел Димитров от „Реал Финанс Асет Мениджмънт“ пък твърди, че до края на 2010 г. ще станем свидетели на ръст в продажбите на дружествата от сектора.

Следствие

Понижението в приходната част рефлектира директно върху печалбата на компаниите. Повечето от тях са на загуба за 2009 г. Пуб-

агресивната конкуренция на компании от бившия СССР. При повечето дружества в сектора се наблюдава ясно изразена цикличност в рамките на календарната година, но в условията на криза този процес губи важността си за сметка на реализацията на отделни големи поръчки. Очаквани-

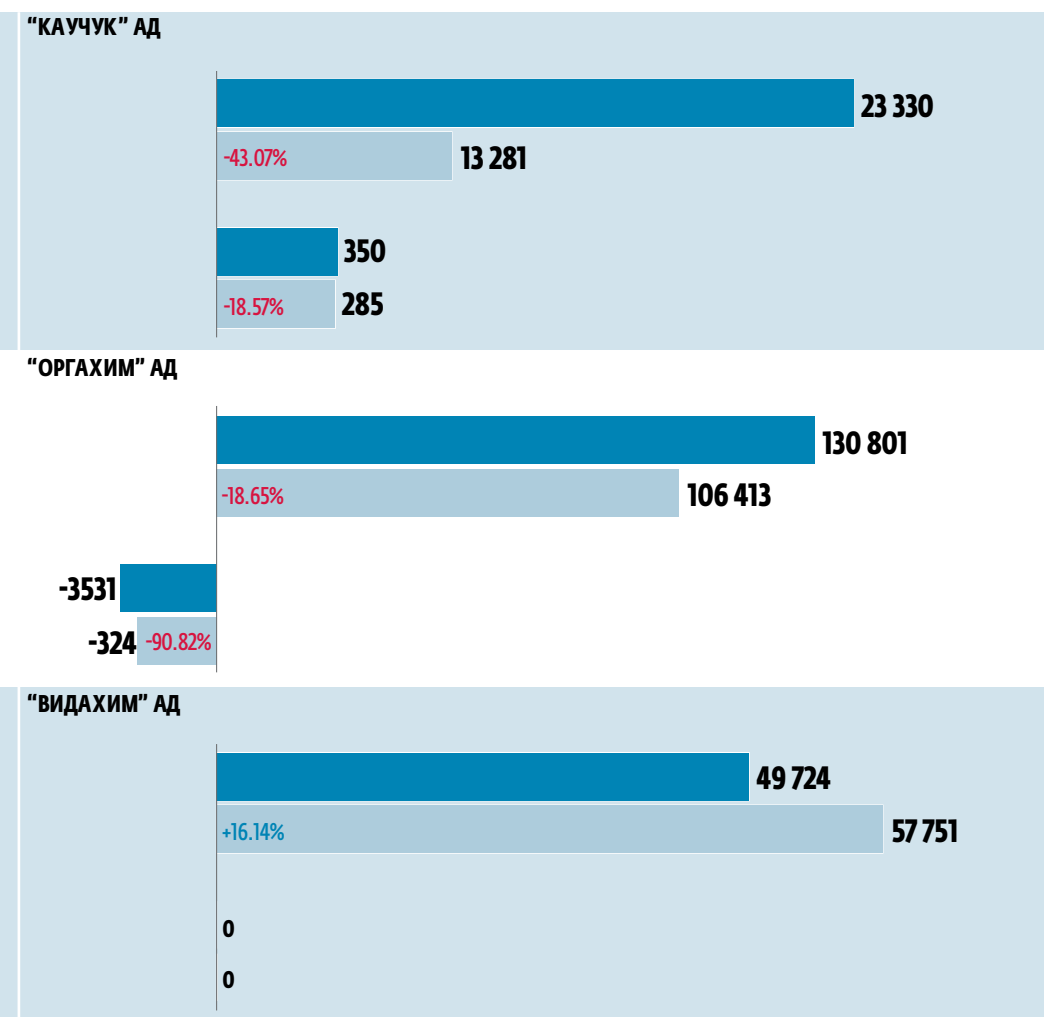
ята за възстановяване на индустриалното производство в ЕС през тази година дават надежди и за компаниите от химическия сектор. През 2009 г. те съсредоточиха вниманието си върху оптимизирането на разходите, но до края на 2010 г. ще станем свидетели на ръст в продажбите им.

Даниел Димитров,
„Реал Финанс Асет Менеджмънт“

Индустрия Патата на кризата

Отчитат обща загуба от 30.4 млн. лв.

личните компании от сектора отчитат обща загуба от 30.4 млн. лв. Най-голям е отрицателният резултат на торовия завод „Неохим“. Загубата му достига 19.4 млн. лв. Най-силен спад на резултата отчита „Полимери“ АД. Загубата от 8.8 млн. лв. води до понижение на резултата от 2037% на годишна база. Печалба отчита единствено „Каучук“.

Положителният резултат на дружеството намалява с 18.6% до 285 хил. лв. Химическата индустрия беше един от най-тежко засегнатите сектори на икономиката, коментират анализатори. По думите им обаче започналото оживление на индустриалното производство в еврозоната ще помогне на експортно ориентирани дружества от сектора да отчетат ръст на продажбите през тази година.

Атанас Христов

По-малък спад през четвъртото тримесечие

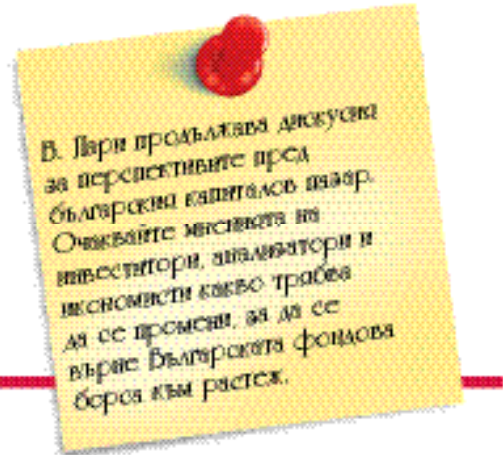
Негативните ефекти от икономическата криза и спирането на доставки на природен газ в началото на 2009 г. бяха основните причини за загуба на част от външните пазари на компаниите от химическия сектор. Това доведе до спад на оборотите и реализиране на отрицателен финансов резултат. За торовите заводи влияние оказва и забавянето на финансирането на земеделските производители.

Трябва да се отбележи, че темпът на спад на оборотите намалява през третото и четвъртото тримесечие на 2009 г. Дружествата са експортно ориентирани, а основните им търговски партньори са западноевро-

Северин Въртизов,
„Астра Инвестмънтс“

„За торовите заводи влияние оказва и забавянето на финансирането на земеделските производители“

пейски компании. Именно в еврозоната вече има данни за повишаване на икономическата активност и оживление в промишлеността. Това дава основание да се мисли, че експортно ориентирани дружества ще бъдат първите, които ще регистрират устойчив ръст на оборотите. Това ще даде отражение и в пазарната им капитализация.

За да влягат фондовете по-активно на БФБ, трябва да има качествени инструменти

1 Едва ли може да се даде точна рецепта за промяната на състоянието на БФБ. По този въпрос решението трябва да вземе мажоритарният собственик на борсата - държавата. За пенсионните фондове сегашното състояние е крайно обезпокоително, защото, както знаете, фондовете могат да инвестират своите средства само на регулирани пазари. И сега въпреки тежката за борсата ситуация фондовете инвестират на българската борса. Но за да влягат още по-активно и още по-големи обеми средства, на нея както на всяка борса трябва да има достатъчна по количество и разнообразие „стока“. А такава в момента няма.

2 Листването на държавните енергийни компании ще бъде стъпка в правилна посока за подобряване ликвидността на борсата. Що се отнася до това колко процента от тях да бъдат качени за търговия, трябва да реши собственикът на тези компании. Но да се получи съществено съживяване на борсата, това едва ли ще бъде достатъчно.

3 Възможността Сребърният фонд да инвестира и на БФБ не може да се осъществи без промени в нормативната уредба. И тези промени според мен не трябва да се ограничат само до инвестирането на БФБ, а да обхващат по-широк кръг въпроси, свързани с цялостното управление на Сребърния фонд.

4 Нормативната уредба, регулираща инвестициите на пенсионните фондове, е достатъчно изчерпателна и в нея точно и ясно и много подробно са разписани както разрешените направления и инструменти за тези инвестиции, така също и съответните ограничения, в т.ч. и основното ограничение - да инвестират само на регулирани пазари. Така че нови ограничения не са нужни и не може да бъдат от полза на никого. Понеже във въ-

Никола Абаджиев,
прегледател на БАДДПО

„Листването на държавните енергийни компании ще бъде стъпка в правилна посока за подобряване ликвидността на борсата“

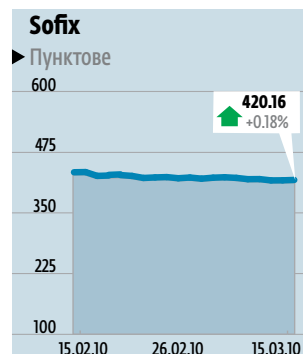
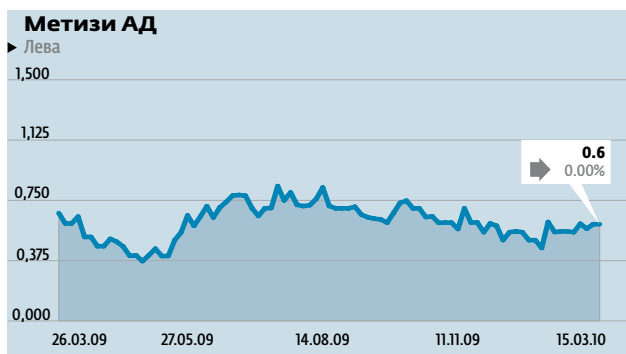
проса се крие известен подтекст, искам да кажа, че пенсионните фондове действат и занапред ще действат с цел осигуряването на по-висока доходност за осигурените лица и ще инвестират там, където това може да бъде постигнато съобразно условията и ситуацията на пазара.

5 Пред новото ръководство на БФБ стои изключително трудна задача и вярвам, че то ще положи всички усилия за това на базата на основен анализ на досегашната дейност на борсата, на опита на водещите борси в света и особено на най-добрите от страните от Централна и Източна Европа. Естествено

ръководството на борсата трябва да се опре на становищата и препоръките на участниците на пазара и емитенти и инвеститори. Пенсионните фондове като институционални инвеститори са изключително заинтересовани от положителни изменения в дейността на борсата и затова в лицето на своята асоциация ще съдействат на нейното ръководство за постигането на такива цели.

6 Не мога да отговоря дали има политическа воля за приватизацията на БФБ и дали сега е моментът за това. Аз не съм политическо лице, а и асоциацията е неправителствена институция. Тук отговорът трябва да се даде официално от правителството и институциите, които на този етап отговарят и за дейността на борсата. Те трябва да вземат и решението кога да се пристъпи към приватизация, защото това не е много кратък процес и ще е нужно определено, и то немалко време. Затова противоположно е решението по този въпрос да се отлагат повече.

Нагоре

„София БТ“ АД: 10
▲ +7.40%

„Фаворит Холд“ АД: 25
▲ +6.67%

„Арома АД“: 1 611
▲ +4.97%

Надолу

„Захарни заводи“ АД: 160
▼ -16.65%

„Формопласт“ АД: 1500
▼ -14.53%

„ЕМКА“ АД: 4340
▼ -8.47%

Обем

„Ексклузив Пропърти“: 54 545
▼ -0.50%

ЦКБ АД: 50 297
▲ +1.48%

„ЗД Евро инс“ АД: 12 206
▲ +3.20%

Борсов коментар

Пролетното оживление на борсата се отлага

Търговията на българската борса продължава да се движи около санитарния си минимум. По време на първата за седмицата сесия инвеститорите се договориха за сделки с ценни книжа на обща стойност 617 986 лв. От тях обаче само 394 687 дойдоха от транзакциите на регулирания пазар. Дори най-ликвидните по презумпция акции този път бяха избягвани от борсовите играчи.

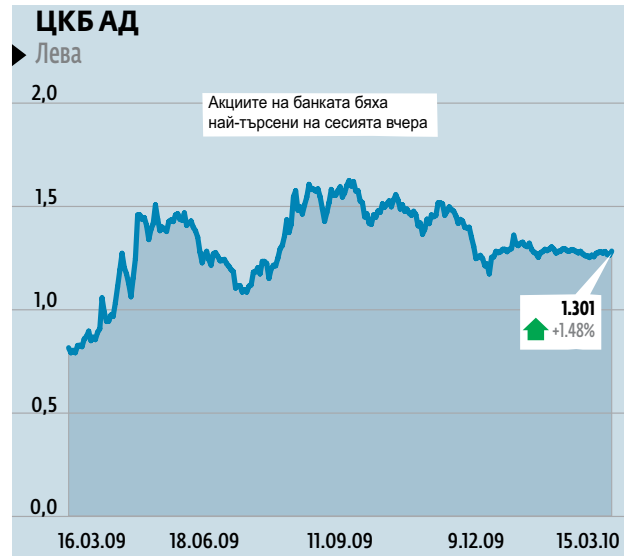
През пазара преминаха 401 акции на „Химимпорт“. Привилегированите книжа на холдинга, които се изтъргуваха, бяха още по-малко - 300.

С прехвърлени 54 545 акции най-ликвидната позиция се оказа „Ексклузив Пропърти“ АДСИЦ. Книжката на фонда за имоти поевтиняха с 0.50% до 0.795 лв. цена на затваряне. Всичките акции бяха прехвърлени в единична сделка.

Оборотът на регулирания пазар на БФБ достигна мъчително 394 хил. лв.

Централна кооперативна банка се нареди втора по ликвидност. Инвеститорите изтъргуваха 50 297 книжа от трезора. Цената им се увеличи с 1.48% до 1.30 лв. за брой. На борсата обаче имаше сделки и с компании, които рядко попадат в ползрението на инвеститорите. От „Орфей клуб уелнес“ АД се изтъргува-

ха 2500 лота. Цената им намалю с 6.58% до 0.071 лв. за брой. По позицията на „Метизи“ АД преминаха 3021 акции. Стойността на дяловете в компанията остана без изменение.

Първата сесия за седмицата донесе повишение за Sofix и BGTR30. Бенчмаркът добави 0.18% и надхвърли 420 пунк-

та. Равнопретегленият измерител пък поскъпна с 0.27% до 325.78 пункта. Широкият индекс BG40 се отдалечи от нивото си с 0.20% до 117.49 пункта, а измерителят на фондовете за имоти BGREIT намалю с 0.07% до 43.59 пункта.

Написаното не е препоръка за покупка или продажба на акции.

Развитие

ОЦК отваря два нови цеха

„Оловно-цинков комплекс“ АД стартира два нови проекта, съобщиха от дружеството. Компанията започва изграждането на нов електролитен цех, след като проектът е бил блокиран три години от бившия министър на околната среда и водите Джевдет Чакъров. На 8 март 2010 г. ОЦК подписа договор с „Устра Холдинг“ АД, който ще строи новия електролитен цех. Очакванията са цехът да започне работа след 18 месеца. Заедно с това ОЦК стартира строителството и на нов терминал за сярна киселина. Проектът се изпълнява от „Фин Тех Инженеринг“ АД, част от групата на „Интергръст Холдинг“ АД. Изграждането на новите мощности е част от проекта за модернизация и разширение на цинковия завод. В същото време от публичната компания обявиха, че са приключили изграждането на инсталация за обезвреждане на серния диоксид от технологичните газове на цех „Агломерация“ към Оловно производство. За миналата година „Оловно-цинков комплекс“ успя да излезе на неконсолидирана печалба от 6.5 млн. лв. За сравнение година по-рано дружеството имаше отри-

цателен финансов резултат от 37.59 млн. лв. През 2009 г. приходите от продажби на ОЦК са намалели с 20% до 125.7 млн. лв.

Площи "Аванс Терафонд" увеличи с 20% земите си

Земеделските земи, притежавани от „Аванс Терафонд“ АДСИЦ, са нараснали с 20% на годишна база до 316.5 хил. дка към края на февруари 2010 г. През миналия месец фондът за имоти е отдал под наем и аренда близо 8900 дка земя. Към края на февруари дружеството има общо сключени договори за наем и аренда за малко над 223 хил. дка, като това са 70.5% от земите, закупени до края на 2009 г. Средното арендно плащане за всички договори е 20.60 лв. на декар. „Аванс Терафонд“ АДСИЦ очаква за стопанската 2008-2009 г. да получи приходи от аренда и наем за около 3.45 млн. лв. От тази сума по сметките на дружеството вече са постъпили 2.5 млн. лв., или 72.7%. По време на вчерашната борсова търговия намаше сключени сделки с акциите на „Аванс Терафонд“ АДСИЦ.

М. Иванова | pari.bg

Търговия на БФБ

Код	Номинал	Име	Обем (лотове)	Отваряне	Висока	Ниска	Средна	Затваряне	Промяна (%)	P/E	P/S	P/B
6AB	1.00 BGN	Албена АД	120	42,5	42	42	42	42	-1,18%	5,797	1,905	0,547
5ALV	1.00 BGN	Албена Инвест Холдинг АД	100	5,8	5,86	5,86	5,86	5,86	1,02%	14,604	3,824	0,375
6AR	1.00 BGN	Арома АД	1611	1,41	1,48	1,4	1,48	1,48	4,97%	14,745	0,440	0,695
9ECB	666.60 BGN	Аутобохемия АД	15	98	98,2	98,2	98,2	98,2	0,21%			
5BN	1.00 BGN	БАКБ АД	1408	14,02	14,5	14,4	14,5	14,5	3,42%	8,711	1,714	0,875
4BN	1.00 BGN	Балкан АД	63	10	9,95	9,95	9,95	9,95	-0,51%	10,959	0,513	0,593
AOO	1.00 BGN	БГ Агро АД	280	1,6	1,67	1,67	1,67	1,67	4,31%			
53B	1.00 BGN	Биовет АД	99	8	8	8	8	8	0,00%	20,871	0,522	0,896
5BT	1.00 BGN	БТКА АД	100	2,9	2,85	2,85	2,85	2,85	-1,72%	30,514	0,899	2,198
57B	1.00 BGN	Булгартабаксхолдинг АД	15	17,51	18,12	18,12	18,12	18,12	3,47%	36,659	0,490	0,395
4BJ	1.00 BGN	Българска роза-Севтополис АД	250	1,47	1,42	1,42	1,42	1,42	-3,46%	29,307	1,283	0,910
4VI	1.00 BGN	Виплом АД	50	8	8	8	8	8	0,00%	5,168	0,446	0,360
5DOV	1.00 BGN	Доверие ОХ АД	6675	3,26	3,35	3,25	3,35	3,25	-0,24%		0,237	0,225
4EN	1.00 BGN	Еврохолд България АД	6938	1,28	1,3	1,28	1,29	1,29	0,71%			0,455
5EX	1.00 BGN	Ексклузив Пропърти АДСИЦ	54545	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	-0,50%	1,606	1,063	0,455
4EC	1.00 BGN	ЕЛАРГ Ф33 АДСИЦ	249	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,00%	6,742	2,233	0,632
52E	1.00 BGN	Елхим Искра АД	400	2,2	2,25	2,23	2,24	2,25	2,05%	19,030	1,259	1,199
57E	1.00 BGN	ЕМКА АД	4340	3,07	3,07	2,81	2,98	2,81	-8,47%	26,561	0,900	1,614
ZNOA	1.00 BGN	Енемона АД	1364	0,82	0,81	0,8	0,81	0,8	-2,44%			
4BI	10.00 BGN	ЗАД Булстрад Виена иншурънс груп	9	40	40,98	40,98	40,98	40,98	2,45%		42,621	1,760
329	1.00 BGN	Захарни заводи АД	160	2,29	2,08	1,91	2,02	1,91	-16,65%	10,999	0,189	0,896
5IC	1.00 BGN	ЗД Евро инс АД	12206	1,5	1,55	1,52	1,53	1,55	3,20%	2,885		0,759
743	1.00 BGN	Зърнени Храни България АД	10313	0,6	0,61	0,6	0,61	0,61	1,50%	13,520	0,613	0,525
6EA	1.00 BGN	И Ар Джи Капитал-1 АДСИЦ	545	2,85	2,85	2,75	2,76	2,75	-3,51%			
6ER	1.00 BGN	И Ар Джи Капитал-2 АДСИЦ	100	3	3	3	3	3	0,00%	11,538	4,112	1,631
324	1.00 BGN	ИД Златен лев АД	30	4,2	4,06	4,06	4,06	4,06	-3,45%			
418	1.00 BGN	Индустриален Капитал Холдинг АД	300	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	0,00%		0,220	0,590
41D	1.00 BGN	ИХ България АД	450	1,43	1,46	1,41	1,44	1,46	2,52%		0,519	0,312
6K1	1.00 BGN	Каолин АД	2657	5,52	5,5	5,4	5,41	5,47	-0,85%	28,242	1,051	1,208
SODE	1.00 BGN	КРЗ Одесос АД	5	108,77	107	107	107	107	-1,63%	27,985	1,591	1,032
6CS	10.00 BGN	КТБ АД	10	62	62	62	62	62	0,00%	7,094	2,109	1,446
5MN	1.00 BGN	М+Скидравлик АД	50	5,2	5,35	5,2	5,28	5,35	2,89%	77,059	1,469	1,834
SMA	1.00 BGN	Медика АД	8500	1,7	1,7	1,67	1,7	1,67	-1,47%	26,296	1,218	0,748
5MZ	1.00 BGN	Метизи АД	3021	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,00%	3,328	0,142	0,105
5MB	1.00 BGN	Монбат АД	3084	6,48	6,48	6,41	6,47	6,48	0,00%	16,123	2,232	2,124

Код	Номинал	Име	Обем (лотове)	Отваряне	Висока	Ниска	Средна	Затваряне	Промяна (%)	P/E	P/S	P/B
3NB	1.00 BGN	Неохим АД	25	28	28	27,66	27,92	27,66	-1,21%		0,918	0,710
5ORG	1.00 BGN	Орғахим АД	5	86,6	87,8	87,8	87,8	87,8	1,39%		0,454	0,742
OWJ	1.00 BGN	Орфей клуб уелнес АД	2500	0,08	0,07	0,07	0,07	0,07	-6,58%			
5OTZ	1.00 BGN	ОЦК АД	790	13,48	13,8	13,3	13,39	13,8	2,39%			1,012
4PV	1.00 BGN	Пампорово АД	16	8,01	8,5	8,2	8,43	8,2	2,44%			1,356
5BR	1.00 BGN	Параходство БРП АД	300	1,72	1,67	1,67	1,67	1,67	-3,14%	11,589	1,167	0,983
5PET	1.00 BGN	Петрол АД	640	4,18	4,2	4,03	4,08	4,03	-3,54%			0,278
5F4	1.00 BGN	ПИБ АД	3770	2,34	2,37	2,35	2,35	2,35	0,43%	8,562	0,611	0,648
BLKS	1.00 %BG	ПКБ, издадени по ЗСПЗ и ЗВСВЗГФ	63304	0,17	0,17	0,17	0,17	0,17	-1,18%			
4O1	1.00 BGN	Проучване и добив на нефт и газ АД	7	2,85	2,93	2,88	2,92	2,88	1,05%	4,152	1,190	0,588
6S2	1.00 BGN	САФ Магелан АД	100	7,65	7,65	7,65	7,65	7,65	0,00%	14,146	0,221	1,403
3MZ	1.00 BGN	Свилоза АД	200	0,7	0,68	0,68	0,68	0,68	-2,86%			1,132
6S7	1.00 BGN	Синергон Холдинг АД	221	1,18	1,78	1,78	1,77	1,77	-1,55%	1,516	0,236	0,286
3JR	1.00 BGN	Софарма АД	1892	4,01	4,02	3,99	4	4,02	0,15%	11,547	1,055	2,126
5O5	1.00 BGN	Софарма трейдинг АД	7500	1,43	1,4	1,4	1,4	1,4	-1,75%	7,953	0,128	0,857
3JU	1.00 BGN	София БТ АД	10	27	29	29	29	29	74,00%			0,358
SL9	1.00 BGN	Спарки Елтос АД	485	1,95	2	1,95	1,96	1,95	0,00%			1,033
5SR	1.00 BGN	Стара планина Холд АД	505	2,59	2,68	2,51	2,51	2,68	3,48%	142,850	1,194	1,114
A29A	500.00 EUR	Ти Би Ай Лизинг ЕАД	16	96,5	97	97	97	97	0,52%			
T24	1.00 BGN	ТКХОЛД АД	50	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	0,00%			0,242
3TV	1.00 BGN	Топливо АД	223	4,3	4,45	4,44	4,45	4,45	3,37%			0,131
TS7	1.00 BGN	Трейс груп холд АД	349	71,4	71,01	69,7	70,01	70	-1,95%	40,526	1,034	3,019
59X	1.00 BGN	Унифарм АД	6	38,25	38,25	38,25	38,25	38,25	0,00%			
6A9	1.00 BGN	Фаворит Холд АД	25	3	3,2	3,2	3,2	3,2	6,67%	62,854	0,212	0,219
5BU	1.00 BGN	ФНИ България АДСИЦ	1040	0,35	0,36	0,36	0,36	0,36	-0,28%			
4F8	1.00 BGN	Формопласт АД	1500	0,36	0,3	0,3	0,3	0,3	-14,53%			0,179
4NE	1.00 BGN	ХЕСАД	30	6	5,9	5,9	5,9	5,9	-1,67%			0,865
6C4	1.00 BGN	Химпорт АД	401	2,69	2,7	2,66	2,67	2,66	-1,22%	2,969	0,423	0,500
6CAP	1.00 BGN	Химпорт АД(прив.)	300	2,81	2,83	2,83	2,83	2,83	0,89%			
4CK	1.00 BGN	Химко АД	6895	0,1	0,09	0,09	0,09	0,09	-5,10%			2,018
5V2	1.00 BGN	Холдинг Вар										

16 ИНВЕСТИТОР

Фондовете в Европа привлякоха 32 млрд. EUR през януари

Вложенията при схемите, които инвестират в облигации, са скочили 9 пъти

Инвестициите в европейските взаимни фондове през януари 2010 г. достигнаха 32 млрд. EUR, показват данните на Европейската асоциация на управляващите дружества (EFAMA). За сравнение през декември 2009 г. от схемите са изтеглени средства на стойност 12 млрд. EUR.

Европейските инвестици-

онни фондове започнаха годината със силен старт, тъй като само през първия месец на тази година постигнахото месечно увеличение на новите инвестиции в тях надвишава месечните им резултати през 2009 г., пише в доклад на EFAMA.

Причини

По-големите вложения в инвестиционните схеми увеличиха нетната стойност на активите в сектора с 1.2% през януари спрямо декември 2009 г. до 6.9 трлн. EUR.

Ниската възвръщаемост на фондовете на паричния пазар и банковите депозити на фона на по-бързото от очакваното възстановяване на глобалната икономика накара инвеститорите да търсят по-голяма доходност за парите си, обясняват наплива към фондовете от Европейската асоциация на управляващите дружества.

Най-много средства през януари са привлекли фондовете, инвестиращи в облигации - 14.7 млрд. EUR.

Ръст

Спрямо предходния месец това е ръст от 9 пъти. Близко двойно е увеличението на вложенията в балансиран фондове - до 11.4 млрд. EUR през януари тази година.

Във високорисковите инвестиционни фондове вложенията през първия месец на тази година достигат 7.9 млрд. EUR, като намаляват с 12% в сравнение с предходния месец.

Понижение

През януари от фондовете на паричния пазар са изтеглени средства на стойност 2.8 млрд. EUR при 29.4 млрд. EUR през декември миналата година.

Магдалена Иванова

Вложенията във високорисковите инвестиционни фондове намаляват през януари

11.4

млрд. EUR са инвестициите през януари в европейските балансиранни инвестиционни фондове

Котировки на взаимните фондове

Фонд	Тип	Бн. см/см	ЦОМ	Доходност и Риск							
				От началото на годината (не се ангажира)	Стандартно отклонение	За последните 12 мес.	От началото на публ. предп. (ангажирана)	Начало на публ. предлагане			
Авора Капитал АД											
Авора Кепитъл - Балансиран	балансиран	4.927	4.952	5.1248	4.927	4.8291	-4.30%	11.76%	-13.14%	-29.04%	21.01.2008
Авора Кепитъл - Слова COMMODITY FUND	фонд в акции	6.6387	6.6719	6.9042	6.6387	6.5059	-6.28%	13.81%	-3.34%	-18.05%	23.01.2008
Авора Кепитъл Югоизточна Европа	високодоходен	10.0844	10.2357	10.4878	0.0000	0.0000	N/A	N/A	N/A	N/A	23.09.2009
Актив Асет Менеджмънт АД											
Актив Асет Менеджмънт	фонд в акции	2.4448	2.4448	2.4448	2.4448	2.4448	-1.91%	27.28%	21.04%	-58.73%	12.11.2007
Актив Асет Менеджмънт	балансиран	2.8979	2.8979	2.8979	2.8979	2.8979	-2.58%	23.90%	11.91%	-52.22%	12.11.2007
Астра Асет Менеджмънт АД											
Астра Асет Менеджмънт	фонд в акции	до 249999.99 лв	наг 250 000 лв	до 6 месеца	наг 6 месеца	наг 6 месеца					
Астра Кеш	паричен пазар	10.9024	10.8970	10.8970	10.8970	10.8916	0.13%	0.13%	6.55%	6.18%	06.10.2008
Астра Баланс	балансиран	10.7690	10.7154	10.6082	0.0000	0.066	0.06%	6.10%	14.89%	5.02%	06.10.2008
Астра Плюс	фонд в акции	10.1440	10.0935	9.9421	0.0000	9.9926	-1.82%	9.34%	19.52%	0.66%	06.10.2008
БенчМарк Асет Менеджмънт АД											
БенчМарк Фонд 1 Акции и Облигации	балансиран	13.5782		13.4438			0.16%	6.77%	12.16%	7.20%	14.12.2005
БенчМарк Фонд 2 Акции	фонд в акции	8.3133		8.2310			-1.74%	14.05%	9.28%	-4.09%	01.03.2006
БенчМарк Фонд 3 Сектор Недвижими Имоти	балансиран	5.5935		5.5381			-5.38%	10.07%	-5.09%	-14.69%	21.06.2006
БенчМарк Фонд 4 Енергетика	фонд в акции	8.1288		7.8920			-0.36%	15.10%	23.61%	-10.62%	05.02.2008
БенчМарк Фонд 5 ЦИЕ	фонд в акции	11.1746		10.8491			5.72%	12.86%	3.94%	3.94%	05.02.2008
БенчМарк Фонд 6 Паричен	паричен пазар	11.5506		11.5506			1.81%	0.21%	9.04%	8.42%	03.06.2008
Болкан Капитал Менеджмънт АД											
Болкан Балансиран Капитал	фонд в облигации	82.6593		82.6593			-0.33%	3.77%	11.57%	-5.25%	20.11.2006
Болкан Европа	фонд в акции	50.9659		50.7111			-1.79%	2.10%	3.96%	-14.84%	20.11.2006
Болкан Балкани	фонд в акции	73.9113		73.9113			7.21%	4.61%	22.93%	-10.77%	03.10.2007
Барчез Менеджмънт Къмпани ЕАД											
Барчез Високодоходен Фонд	фонд в акции	102.4778		100.9462			-0.93%	2.15%	3.39%	0.55%	04.01.2007
Барчез Балансиран Фонд	балансиран	83.6570		82.4114			0.25%	0.69%	-0.04%	-6.85%	25.06.2007
ДСК Управление на Активи АД											
ДСК Стандарт	фонд в облигации	1.26911		1.26657			1.53%	0.87%	5.98%	5.69%	01.12.2005
ДСК Баланс	балансиран	1.07379		1.06737			-0.51%	6.18%	9.76%	1.60%	01.12.2005
ДСК Растек	фонд в акции	0.77294		0.77466			-1.12%	15.27%	24.87%	-6.40%	01.03.2006
ДСК Имоти	фонд в акции	0.72866		0.72430			-0.72%	2.43%	1.72%	-14.60%	07.03.2008
ДСК Евро Актив	ниско риск	1.03425		1.03116			0.82%	N/A	N/A	N/A	07.05.2009
Елана Фонд Менеджмънт АД											
Елана Балансиран Евро Фонд	балансиран	105.2328		104.1858			1.92%	9.87%	16.33%	1.08%	07.12.2005
Елана Балансиран Доларов Фонд	балансиран	111.0950		109.9895			0.74%	8.47%	10.29%	2.52%	06.03.2006
Елана Високодоходен Фонд	фонд в акции	92.4677		91.0904			2.08%	14.33%	24.93%	-0.23%	20.06.2005
Елана Фонд Паричен Пазар	паричен пазар	117.0375		117.0375			1.88%	0.63%	6.26%	6.85%	31.10.2007
Елана Долар Фонд	ниско риск	92.0791		91.7112			1.99%	2.99%	-6.07%	-3.88%	01.02.2008
Еврофонд	ниско риск	103.3084		103.2052		0.0000	0.77%	N/A	N/A	4.56%	01.07.2009
Златен Лев Капитал АД											
Златен Лев	балансиран	4.9083		4.8789			-0.19%	9.81%	13.33%	5.36%	08.07.1999
Златен Лев Индекс 30	фонд в акции	до 100 000 лв	от 100 000 до 1 000 000 лв	наг 1 000 000 лв							
Златен Лев	фонд в акции	1.0328	1.0277	1.0252		1.0200	-2.94%	N/A	N/A	2.88%	01.06.2009
Капман Асет Менеджмънт АД											
Капман Капитал	балансиран	18.6192		18.4894			-0.60%	9.22%	5.11%	12.11%	28.09.2004
Капман Макс	фонд в акции	11.9320		11.7662			-2.23%	12.92%	4.79%	4.16%	05.01.2006
Карол Капитал Менеджмънт ЕАД											
Карол Инвест	фонд в акции	1.3548		1.3348			4.57%	12.30%	25.59%	4.19%	10.05.2004
Карол Източна Европа	фонд в акции	0.7792		0.7795			13.40%	17.86%	70.42%	-6.99%	04.10.2006
Карол IRO Фонд	фонд в акции	0.9410		0.9271			7.32%	14.86%	13.35%	-3.22%	23.11.2007
КД Инвестиции ЕАД											
КД Облигации България	фонд в облигации	128.3243		128.1325		127.8767	1.53%	3.43%	4.54%	6.57%	04.05.2006
КД Пеликан	балансиран	15.0058		14.8572			-0.28%	8.49%	6.24%	3.16%	17.12.2004
КД Акции България	фонд в акции	0.7560		0.7486		0.742	0.90%	15.43%	18.76%	-7.43%	04.05.2006
КТБ Асет Менеджмънт АД											
КТБ Балансиран Фонд	балансиран	798.7007		792.7007			2.41%	8.36%	25.12%	-10.99%	09.05.2008
КТБ Фонд Акции	фонд в акции	721.8137		716.4136			1.81%	10.02%	30.12%	-15.14%	09.05.2008
ОББ Асет Менеджмънт АД											
ОББ Платинум Облигации	ниско риск	10.9913		10.9913			1.12%	2.50%	5.04%	2.32%	30.01.2006
ОББ Балансиран Фонд	балансиран	119.9574		119.9574			-0.05%	8.10%	13.87%	2.41%	30.01.2006
ОББ Премии Акции	фонд в акции	6.9911		6.9911			-0.75%	17.74%	35.96%	-8.31%	30.01.2006
ОББ Патримониум Земя	фонд в акции	10.0840		10.0840			0.15%	1.58%	0.66%	0.75%	30.01.2009
Оверон Финанс АД											
Оверон ПРЕСТО	фонд в акции	9.5544		0.0000			N/A	N/A	N/A	N/A	25.06.2009
ПОВБ Асет Менеджмънт АД											
ПОВБ Авангард	фонд в акции	0.5281		0.5254		0.5228	0.32%	7.09%	10.58%	-24.27%	19.11.2007
ПОВБ Класик	балансиран	0.7485		0.7459		0.7433	0.27%	3.38%	6.54%	-11.89%	19.11.2007
ПОВБ Гарант	ниско риск	0.9768		0.9754		0.9739	1.29%	2.41%	6.26%	-1.07%	19.11.2007
Райфайзен Асет Менеджмънт (България) ЕАД											
Райфайзен (България) Фонд Паричен Пазар	консервативен	1.2260		1.2242		1.2224	1.22%	0.84%	7.12%	5.20%	16.03.2006
Райфайзен (България) Фонд Облигации	консервативен	1.2453		1.2419		1.2379	1.60%	1.60%	8.11%	5.57%	16.03.2006
Райфайзен (България) Балансиран Фонд	балансиран	0.8624		0.8590		0.8556	-0.81%	5.63%	6.15%	-3.74%	16.03.2006
Райфайзен (България) Фонд Акции	фонд в акции	0.6639		0.6606		0.6573	-1.61%	10.48%	10.03%	-9.87%	16.03.2006
Райфайзен (България) Балансиран Доларов Фонд	балансиран	0.7619		0.7589		0.7559	-0.17%	7.43%	8.18%	-12.41%	11.02.2008
Райфайзен (България) Фонд Защитена Инвестиция в Евро	консервативен	0.0000		0.0000		0.0000	N/A	N/A	N/A	N/A	19.01.2010
Свободен период от 19.01.2010 до 28.01.2010		1.0052		1.0052		1.0052	N/A	N/A	N/A	N/A	
Лимитиран период от 29.01.2010 до 28.04.2010		0.9549		0.9549		0.9549	N/A	N/A	N/A	N/A	
Сентинел Асет Менеджмънт АД											
Сентинел Фонд Сентинел - Ралид	паричен пазар	1.1553		1.1553			0.84%	0.21%	3.88%	3.58%	15.11.2005
Сентинел Фонд Сентинел - Принсипал	балансиран	1.0193		1.0193			0.49%	3.89%	12.17%	0.20%	12.09.2005
Сентинел - Принсипал	фонд в облигации	1.1553		1.1553			0.84%	0.21%	3.88%	3.58%	15.11.2005
Сентинел - Ралид	балансиран	1.0193		1.0193			0.49%	3.89%	12.17%	0.20%	12.09.2005
Стандарт Асет Менеджмънт АД											
Стандарт Инв. Балансиран Фонд	балансиран	8.0177		8.0177			-2.47%	11.97%	22.02%	-5.34%	01.03.2006
Стандарт Инв. Високодоходен Фонд	фонд в акции	6.9016		6.9016			-1.55%	15.14%	31.26%	-8.77%	01.03.2006
Стандарт Инв. Международен Фонд	фонд в акции	2.8805		2.8805			2.71%	14.38%	22.22%	-34.47%	05.04.2007
Стандарт Инв. Консервативен Фонд	консервативен	10.3278		10.3278			-0.97%	1.86%	2.03%	2.60%	12.12.2008
Статус Капитал АД											
Статус Нови Акции	фонд в акции	0.7691		0.7653							

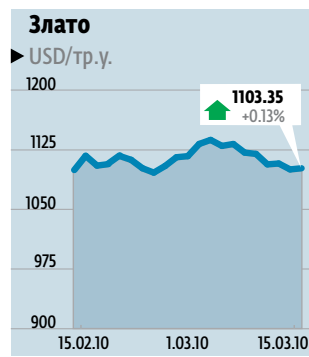

Стока на деня

5.51

процента се повиши ечемикът на борсата в Чикаго и достигна 157.4 USD/m

По време на борсовата сесия в понеделник ечемикът добави 8.23 USD към стойността си и по този начин заличи напълно негативния резултат, постигнат в петък

Цената на златото отбеляза повишение и по време на вчерашната сесия в Лондон достигна 1104.53 USD/тр.у. Големият интерес към кюлчетата идва независимо от представянето на долара

Цифра на деня

2.44

процента загуби оловото по време на вчерашната борсова сесия и достигна 2185 USD/m

Цената на оловото загуби половината от спечеленото по време на сесията в понеделник, като загуби 54.75 USD от стойността си

Потреблението в Китай върна интереса към каучука

Цената на каучука се върна към добрите си дни от началото на миналата седмица. Причината за това станаха спекулациите за потреблението на автомобилни гуми в Китай. Според данни, изнесени от втората по големина компания в Япония Sumitomo Rubber, през 2010 г. продажбите на гуми в Китай ще нараснат с 10% спрямо изминалата 2009 г. Очаква се продажбите в най-многолюдната държава да достигнат 165 млн. гуми, като през 2009 г. те са били 150 млн.

Георги Георгиев ggeorgiev@pari.bg

На борсата в Токио цената на каучука с доставка през юли достигна 284.6 JPY/kg, което е повишение с 0.39%

В глобален мащаб търсенето на автомобилни гуми ще достигне 3%

година в страната са били сменени 100 млн. гуми, което е около 11% от общото количество продадени в целия свят. Именно това голямо търсене е и основната причина цената на каучука да скочи почти двойно през 2009 г. Докато в Китай, САЩ и Европа тенденцията е за продължаващо повишаване на продажбите на гуми, в Япония ситуацията е по-различна. Според

японската Sumitomo Rubber, която държи 6% от световното производство, компанията ще се насочи изключително към износ на своята продукция, тъй като в Страната на изгряващото слънце се наблюдава демографски срив и тенденция към застаряване на населението, което влияе изключително

негативно върху продажбата на автомобили и консумативите за тях. На борсата в Токио цената на каучука с доставка през юли достигна 284.6 JPY/kg, което е повишение с 0.39%. Фючърсите за август се повишиха дори с повече, като там ръстът стигна 2.9% до 281.5 JPY/kg.

Обзор

Цената на суровия петрол се срина отново заради долара

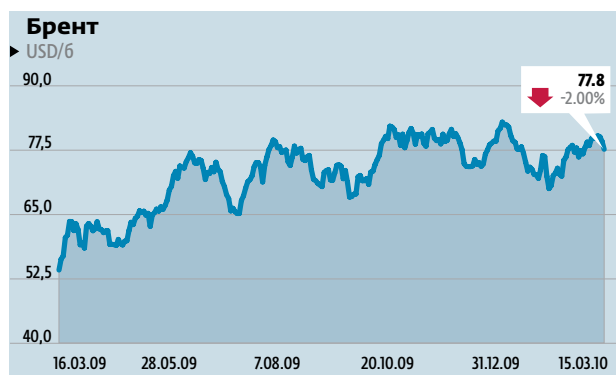
Суровият петрол слезе до най-ниското си ниво за последните две седмици. След като в петък цената му на моменти преминаваше 83 USD/б, вчера спадът беше в рамките на 2%, слизайки под 80 USD/б. Главният виновник за ужасното представяне на нефта беше отново доларът.

На борсата в Ню Йорк фючърсите на суровия петрол за април се сринаха до 79.40 USD/б, което е понижение с 2.25%

то злато и дори даваха прогнози за достигане на 85 USD/б. Допълнителен натиск оказаха и предварителните изчисления на анализаторите за състоянието на петролните запаси на САЩ.

Според тях официалният доклад, който ще бъде изнесен в четвъртък, ще покаже, че през последната седмица количе-

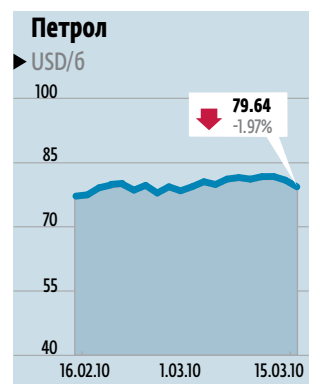
ствата, с които разполага Америка в запас, са се увеличили с повече от 2 млн. барела. На борсата в Ню Йорк фючърсите на суровия петрол за април се сринаха до 79.40 USD/б, което е понижение с 2.25%. При сорта Брент ситуацията беше идентична и отчетеният спад беше в рамките на 2.29% до 77.57 USD/б.

Засилените спекулации, че Китай и Индия ще предприемат мерки за намаляване на инфлацията, като забавят икономическия си ръст, доведоха до скок на американската валута с 0.8% до 1.3659 EUR/USD. Именно голямото търсене на валута преобърна представите на инвеститорите, които очакваха началото на седмицата да започне с добри новини за черно-

Спот цени на суров петрол

Вид	Последна цена
СРЕДИЗЕМНО МОРЕ	
ИРАНСКИ ТЕЖЪК	76,39
СИБИРСКИ	76,7
УРАЛСКИ С+Г	76,7
САХАРСКИ	79,78
СЕВЕРНО МОРЕ	
БРЕНТ	77,97
ОСБЕРГ	78,4
ЕКОФИСК	78,27
СТАТФОРД	79,16
ФОРТИС	77,57
ФЛОТА	76,41
УРАЛСКИ СIF	76,15
ЗАПАДНА АФРИКА	
БОНИ ЛЕК	80,58
КУА ИБОЕ	79,68
ФОРКАДОС	80,39
КАБИНДА	78,81

Спот цени на петролни продукти

Вид	Купува	Продава	Условия на доставка	Спецификации
БУТАН С	0	0	CIF	
ПРОПАН	0	0	CIF	
БЕНЗИН СУПЕР	759	761	CIF	
БЕНЗИН СУПЕР	760	762	FOB	
АВИОГОРИВО	657	657	FOB	
НАФТА	745	747	CIF	
ГАЗБОЛ	664	657	CIF	
ДИЗЕЛ F	659	661	FOB	РУСИЯ 50PPM
МАЗУТ	463	465	CIF	1.0%HSFO
МАЗУТ	737	739	CIF	3.5%HSFO

Цени на цветни метали

Метал	Цена на разплащане	Купува 3 м.	Продава 3 м.
МЕД	7330	7351,5	7357
КАЛАЙ	17500	17426	17640
ОЛОВО	2185	2201,25	2204,75
ЦИНК	2254	2284	2285,5
АЛУМИНИЙ	2208	2241,5	2242,5
НИКЕЛ	21300	21402	21439
АЛУМИНИЕВА СПЛАВ	1990	2000	2060

Спот цени на благородни метали

Метал	Купува	Продава	Най-висока	Най-ниска
ЗЛАТО	1105,5	1105,7	1108,47	1101,05
СРЕБРО	17,06	17,1	17,17	16,94
ПЛАТИНА	1615	1617,75	1620,5	1600,75
ПАЛАДИЙ	460	461,85	463,25	452,4

Срочни цени на пшеница

Произход/място на доставка	Вид	Условия на доставка	Март
МЕКСИКАНСКИ ЗАЛИВ	ХЛЕБНА	FOB	193,25
АВСТРАЛИЯ	ХЛЕБНА	СПОТ	484,49
ФРАНЦИЯ РУАН	ХЛЕБНА	СПОТ	167,88
АНГЛИЯ	ХЛЕБНА	ИЗТ. БРЯГ	167,22
ГЕРМАНИЯ	ХЛЕБНА	CIF БАЛТИЙСКО МОРЕ	-
УНГАРИЯ	ХЛЕБНА	CIF УНГАРИЯ	-
УКРАИНА	ХЛЕБНА	FOB ЧЕРНО МОРЕ	194,29
РУСИЯ	ФУРАЖНА	FOB ЧЕРНО МОРЕ	136,95

Срочни цени на агрокултури

Вид	Борса	Единица	Април
Царевица	CBOT	USD/bu.	362,75
Ечемик	ASE	USD/MT	131,04
Памук	NYBOT	USD/lb.	80,96
Какао	NYBOT	USD/MT	2875
Кафе	NYBOT	USD/lb.	130,5
Рапица	ASE	USD/MT	370,3
Ориз	CBOT	USD/cwt	12,48
Обес	CBOT	USD/bu.	217,25
Соя CBOT	USD/bu.		924,25

Срочни цени на агропродукти

Вид	Борса	Единица	Април
Захар	NYBOT	USD/lb.	19,56
Соево масло	CBOT	USD/bu.	39,38
Портокалов сок	NYBOT	USD/lb.	149,6
Мляко	CME	USD/cwt	12,74
Обезмаслено мляко	CME	USD/cwt	106
Масло	CME	USD/lb.	147
Денатуриран етанол	CBOT	USD/gal.	1,63

Борси: CBOT - Чикагска стокова борса; CME - Чикагска търговска борса; NYBOT - Нюйоркска стокова борса; ASE - Австралийска стокова борса
Мерни единици: 1 бу. соя = 27,216 кг.; 1 бу. царевица = 25,4016 кг.; 1 бу. обес = 15,4224 кг. 1 lb. = 0,4536 кг.; 1 MT = 1000 кг.; 1 cwt = 50 кг.; 1 gal. = 3,785 л.; 1 USD = 1 U.S. cent

САЩ са застрашени от намаление на рейтинга

Moody's съветва свиването на дълга да не е за сметка на икономическия растеж

Големите разходи на САЩ и Великобритания по обслужване на дълга застрашават кредитния рейтинг ААА на двете държави, предупреждава международната агенция Moody's Investors Service. Правителствата на двете страни трябва да намерят начин да намалат дълга си, без да попречат на растежа. Последното може да се получи, ако фискалните стимули бъдат премахнати твърде бързо, смята Пиер Кайлето, управляващ директор по правителствения риск в лондонския клон на Moody's.

Прогнозата е част от последния мониторинг на държавите с рейтинг ААА. Документът изследва четирите най-големи дългови емитента - Германия, Франция, Великобритания и САЩ, както и други страни с рейтинг ААА, като Испания и финансово нестабилните Дания, Финландия, Норвегия и Швеция.

Добрият и лошият сценарий

Според основния сценарий на рейтинговата компания САЩ ще отделят за обслужване на дълга по-голям процент от приходите си

през тази година от която и да е друга страна с висок рейтинг освен Великобритания. Този сценарий се основава на прогнозата за умерено икономическо възстановяване, фискални корекции съгласно правителствените планове и постепенно увеличаване на лихвите. Белият дом е лидер по предвидени харчове и за периода от 2011 до 2013 г., се твърди в доклада на Moody's. САЩ ще отделят около 7% от своите приходи за обслужване на дълга през 2010 г. и почти 11% през 2013 г.

По-лошият сценарий предвижда 0.5% по-нисък растеж на година, по-малко фискални корекции и по-голям шок от увеличаване на лихвите. Тогава САЩ ще плащат около 15% от приходите за лихви по дълга. Това е над 14-процентния таван за максималната оценка, което ще доведе до намаляване на рейтинга до АА, твърдят от Moody's.

Труден изход от кризата

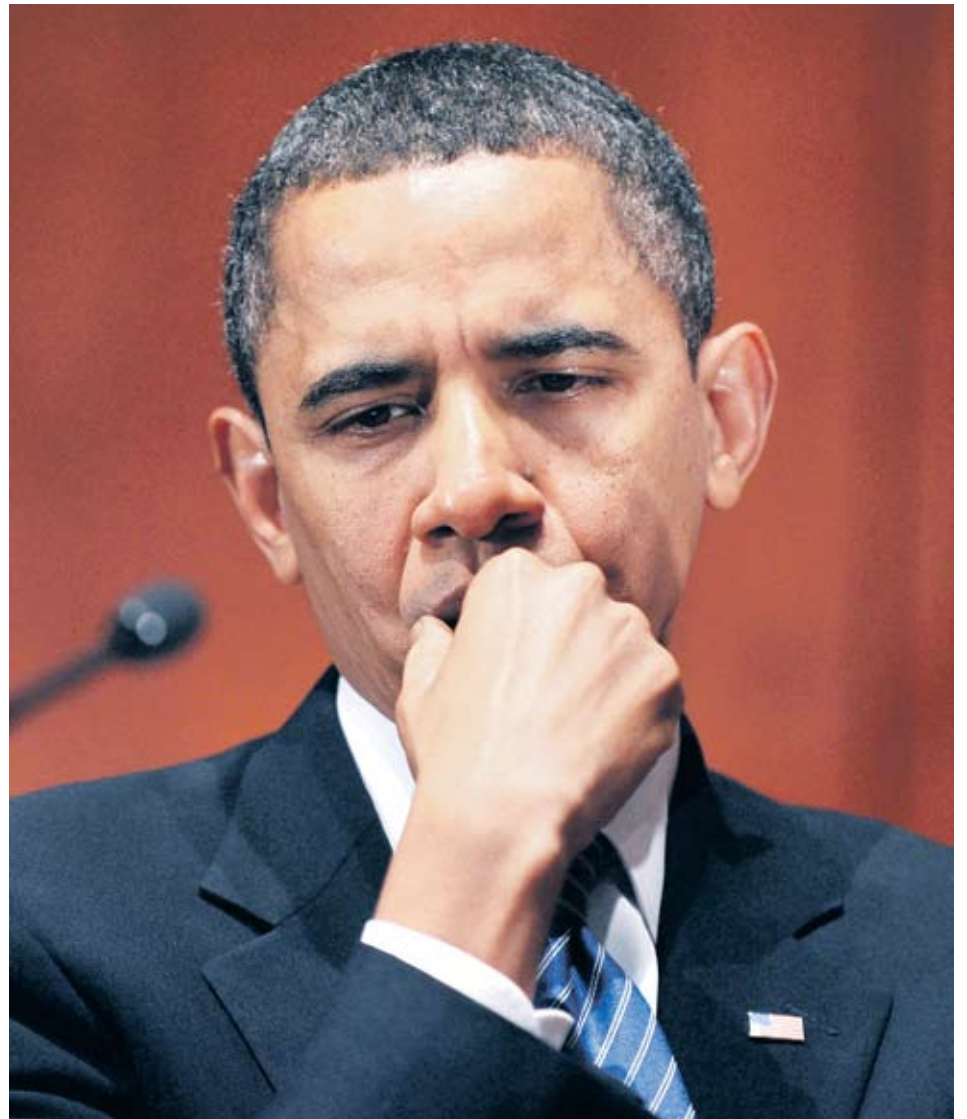
Великобритания също ще отдели 7% от приходите си за обслужване на дълга през тази година и 9% през 2013 г., като при по-

лошия сценарий увеличението ще достигне 12%, посочва рейтинговата агенция. Това обаче все пак е под 13-процентния таван, който се определя от това доколко една държава е склонна да намали дълговата си тежест, като вдигне данъците и свие разходите. Това поставя САЩ в по-неблагоприятната позиция да са единствената държава, застрашена от ревизия на рейтинга си.

Мониторинговият доклад отчита и влошаване на дългосрочния рейтинг на Испания, което приближава страната до т.нар. демаркационна линия между ААА и АА. Преди няколко дни шефът на испанската банка BBVA заяви, че Испания, която е четвъртата по големина икономика в еврозоната, ще е единствената, която ще продължи да се свива през 2010 г. и че излизането ѝ от кризата ще е трудно. Въпреки това основният сценарий на Moody's не предвижда промяна в оценките на държавите с рейтинг ААА през следващите три години.

Ключов фактор

Въпреки че САЩ ще спечелят повече от икономическия растеж от другите страни с ААА през тази година, високата безработица и ниското потребление ще продължат да оказват натиск върху БВП, твърди рейтинговата агенция. По-бързият растеж в САЩ и съответно по-високите приходи за бюджета ще зависят от съживяването на потреблението. Добър сигнал в тази посока са последните данни на търговския

► Президентът на САЩ Барак Обама ще трябва да се пребори с високата безработица и ниското потребление, които ще продължават да оказват натиск върху икономиката

департамент, според които продажбите на дребно в САЩ са нараснали с 0.3% през февруари, а не с 0.2%, както се очакваше.

Според различни прогнози икономиката на САЩ ще нарасне средно с по 3% през

2010 и 2011 г., след като миналата година намалее с 2.4%. Безработицата се очаква да е около 9.6% тази година и 9% догодина в сравнение с 5.8% през 2008 г.

След като миналото тримесечие Великобритания

излезе от най-дългата рецесия в историята си, прогнозата за БВП тази година е за ръст от 1.2%. През 2009 г. британската икономика се сви с 5%. Безработицата ще намалее леко от 8% през 2010 г. до 7.9% догодина.

ОБЩИНА АПРИЛЦИ

ул. "Васил Левски" № 109, тел: 06958/ 22 22; факс: 06958/ 22 85

В изпълнение на Заповед № 90 /12.03.2010г. на Кмета на Община Априлци, на основание чл.19 от Закона за автомобилните превози, чл.17, ал. 4 от Наредба № 2/15.03.2005 г. на Министерството на транспорта и съобщенията (МТС) за условията и реда за утвърждаване на транспортни схеми и за осъществяване на обществени превози на пътници с автобуси и леки автомобили и Решение № 311/25.02.2010 г. на Общински съвет - Априлци

ОБЯВЯВА

КОНКУРС за възлагане на обществен превоз на пътници по автобусна линия "Троян - Априлци - кв. Острец" с маршрутни разписания №1101; №1102; №1103; №1104; №1105 от утвърдената транспортна схема, при следните условия:

1. ПРЕДМЕТ И ОСНОВАНИЕ НА КОНКУРСА:

1.1 ПРЕДМЕТ: Възлага избора на превозвач по линията Троян - Априлци - кв. Острец на Областната транспортна схема, с маршрутни разписания №1101; №1102; №1103; №1104; №1105;

1.2 ОСНОВАНИЕ: Решение № 311/ 25.02.2010г. на Общински съвет - Априлци.

2. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ КАНДИДАТИТЕ: Изисквания, съгласно Глава III и Глава IV от Наредба №2 /15.03.2002г. за условията и реда за утвърждаване на транспортни схеми и за осъществяване на обществени превози на пътници с автобуси и леки автомобили; Наредба №33/03.11.1999г. за обществен превоз на пътници и товари на територията на Република България; Закон за автомобилните превози и други нормативни актове, касаещи организацията на автомобилния транспорт.

3. МЯСТО И КРАЕН СРОК ЗА ПОДАВАНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯТА: Предложенията са подават в запечатан непрозрачен плик, в срок до 16.00 часа на **29.04.2010г.** на шие 1 или 2 при Общински център за информация и услуги на първия етаж в сградата на Община Априлци.

4. ДАТА, МЯСТО И ЧАС НА ОТВАРЯНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯТА:

4.1 ДАТА: 30.04.2010 г.

4.2 МЯСТО: Заседателната зала на Община Априлци

4.3 ЧАС: 13:30 ч.

5. ДРУГИ СПЕЦИФИЧНИ ИЗИСКВАНИЯ:

5.1 Брой необходими и брой резервни автобуси - един автобус и един резервен автобус.

5.2 Цена на документацията за участие в конкурса - документацията за участие в конкурса да се закупува на касата на Общински център за информация и услуги на първи етаж в сградата на Община Априлци срещу 80 лв. в брой до 16.00 часа на **29.04.2010 г.**

5.3 Внесен депозит за участие в размер на 200 лв. в Търговска банка "банка ДСК" ЕАД, офис Априлци, банков идентификационен код - BIG STSABCSF, Банкова сметка IBAN BG75STSA93003348097300.

ОБЩИНА АПРИЛЦИ, КМЕТ: /Д-р МЛАДЕН ПЕЛОВ/

► Британският премиер Гордън Браун предупреждава, че консервативите ще "провалят възстановяването" с намеренията си за оръзване на бюджета. Последните социологически проучвания показват, че лейбъристите ще имат мнозинство в парламента, но то няма да им стигне за съставяне на самостоятелно правителство

Мониторинг Доклад следи отблизо големите

► Международната агенция Moody's въвежда тримесечни мониторингови доклади за държавите с рейтинг ААА през септември миналата година.

► Целта е анализът да помогне на инвеститорите да се ориентират за това как се справят големите икономики по време на световната криза.

► Докладът показва колко близко са държавите до намаляване на рейтинга си.

0.3

► процента са скочили продажбите на дребно в САЩ през февруари

Фирмите си възстановяват ДДС за два месеца

►Продължение от бр. 45

Ситуация 3

►Към 1.01.2010 г. има неприключили производства

В случаите, при които до 1.01.2010 г. е образувано ревизионно производство, срокът за издаване на ревизионния акт по което към същата дата не е изтекъл, следва да се приеме, че при липса на преходно правило, придаващо обратно действие на изменението на чл. 92, ал. 10 от ЗДДС, се прилага действащата към момента на образуването на ревизионното производство разпоредба. Това е така, тъй като изменението на правните разпоредби само по себе си не представява юридически факт, настъпването на който да породи правните последици, предвидени в разпоредбата, освен ако законът изрично не е предвидил приложимост спрямо настъпили вече факти. Применето на обратното би означавало да се стигне до абсурда да се прилага разпоредба спрямо завършени фактически състави, особено като се има предвид, че най-често сроковете по чл. 92, ал. 1, т. 4, ал. 3 и ал. 4 от ЗДДС ще са изтекли преди влизането в сила на новата разпоредба.

Следователно в тези случаи не намира приложение новата редакция на чл. 92, ал. 10, предвиждаща дължимост на лихва след изтичане на законовите срокове по чл. 92, ал. 1, т. 4, ал. 3 и ал. 4 от ЗДДС независимо от образуването ревизионно производство.

Пример:

Със ЗВР, издадена на 20.08.2009 г., е образувана ревизия, отнасяща се за данъчен период м. юли 2009 г., на която срокът за извършването ѝ е удължен със заповед от 20.12.2009 г., по силата на която ревизията следва да завърши, съответно ревизионният акт да бъде издаден след 01.01.2010 г. С ревизията е установено, че декларираният от лицето резултат за данъчния период ДДС за възстановяване подлежи на възстановяване. Ревизионният акт е издаден в законните срокове и данъкът, подлежащ на възстановяване, е възстановен на лицето към датата на издаването му. В този случай лихва за забава не се дължи, независимо че датата на издаване на РА е след 01.01.2010 г. Ако дължимата на лицето сума не е възстановена към датата, на която е следвало да се издаде актът, лихва се дължи от датата, следваща тази дата, до датата на възстановяване на сумата.

Изложението в тази точка важи за случаите на неприключили ревизионни производства, за които ЗВР (за образуването им или за удължаване на срока за извършването им) е издадена преди 01.01.2010 г.

Не така обаче стои въпросът, ако при действието на новата редакция на чл. 92,

► При забавено връщане на ДДС се начисляват лихви

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

ал. 10 настъпи юридически факт, водещ до забавяне възстановяването на данъка, каквито юридически факти биха могли да бъдат удължаването срока на ревизията или изрично посоченото в разпоредбата спиране на производството.

Възможни са и случаи, при които ЗВР е издадена преди 01.01.2010 г., но със ЗВР, издадена след 01.01.2010 г., срокът на същата е удължен. Удължаването на срока следва да се счита за юридически факт, даващ основание за приложение на изменената разпоредба на чл. 92, ал. 10 от ЗДДС. В тези случаи следва да се приеме, че лихва за забава се дължи от датата, на която е следвало да бъде издаден ревизионният акт съгласно ЗВР, издадена преди 01.01.2010 г., и при спазване на законните срокове до датата на възстановяване на сумата.

Датата, от която следва да бъде начислявана лихва в полза на ревизираното лице, се определя, като към датата, на която следва да бъде завършена ревизията, се добавят 45 дни. Този срок (45 дни) се определя, вземайки предвид законните срокове за процесуалните действия, следващи завършването на ревизията - до издаване на ревизионния акт, а именно: 14 дни за съставяне на ревизионен доклад, 3 дни за връчването му на лицето, 14 дни за възражение срещу доклада и 14 дни за издаване на ревизионен акт.

Със ЗВР, издадена през 2009 г., е образувана ревизия, която съгласно същата ЗВР е следвало да завърши на 10.03.2010 г. Със ЗВР, издадена на 20.02.2010 г., срокът за завършването на ревизията е удължен до 30.04.2010 г. В този случай лихва следва да се начисли, считано от 25.04.2010 г., т.е. от деня, следващ датата, на която е следвало да бъде издаден ревизионният акт по силата на ЗВР, издадена през 2009 г. Тази дата се установява, като към датата, на която е следвало да завърши ревизията съгласно последната по ревизионното производство ЗВР, издадена през 2009

г. (за възлагане на ревизия или удължаване на срока на ревизия), се прибавят 45 дни, като лихва тече от следващия ден до деня на реалното възстановяване на сумата.

Ситуация 4

► Спиране на производството по ДОПК (чл. 92, ал. 10 от ЗДДС)

При спиране на производството по извършване на проверка

Както при действащата до 01.01.2010 г. редакция на чл. 92, ал. 10 от ЗДДС, така и при новата редакция данък, подлежащ на възстановяване, невъзстановен без основание или невъзстановен поради отпаднало основание в предвидените в този закон срокове по ал. 1, т. 4, ал. 3 и 4, се възстановява заедно със законната лихва, считано от датата, на която е следвало да бъде възстановен по този закон, до окончателното му изплащане независимо от спирането на данъчното производство.

В случая се касае за случаите на спиране на данъчното производство по реда на чл. 34 от ДОПК, с изключение на спиране на производството по причини, изхождащи от проверяваното лице - по молба на лицето (чл. 34, ал. 1, т. 4 от ДОПК), поради заболяване на лице, чието участие е наложително, когато това лице е проверяваното лице или лице от персонала му (чл. 34, ал. 1, т. 1 от ДОПК), до назначаване на законен представител на лицето или до назначаване на настойничество или попечителство (чл. 34, ал. 1, т. 3 от ДОПК). Аргумент за това е обстоятелството, че лихва се дължи за забава, а не може да се приеме, че е налице забава, когато спирането е причинено от факти или събития, произхождащи от волята, поведението или състоянието на правоимащото лице.

Ситуация 5

► Спиране на производството по извършване на ревизия

При образувано ревизионно производство преди 01.01.2010 г., спряно със

заповед, издадена преди 01.01.2010 г.

При действащата до 01.01.2010 г. редакция на чл. 92, ал. 10 от ЗДДС, при спиране на ревизионното производство, за срока на спирането лихва не се дължи независимо от основанието на спирането. Това е така, тъй като независимо от спирането е налице висящо ревизионно производство, по което в резултат на това спиране няма да е настъпил срокът за възстановяване на ДДС по чл. 92, ал. 8 от ЗДДС. Това е валидно за всички ревизии, образувани въз основа на ЗВР, издадена преди 01.01.2010 г., и производството по които е спряно със заповед за спиране, издадена преди 01.01.2010 г., и за които няма ЗВР за удължаване на срока, издадена след 01.01.2010 г. В тези случаи независимо от датата на възобновяване на производството (включително след 01.01.2010 г.) за срока на спиране на производството не се дължи лихва.

Ситуация 6

► При образувано ревизионно производство преди 01.01.2010 г., спряно със заповед, издадена след 01.01.2010 г.

В случаите, при които спирането на ревизионно производство, образувано преди 01.01.2010 г., е постановено със заповед, издадена след 01.01.2010 г., независимо от датата, на която следва да завърши ревизионното производство, съответно да бъде издаден ревизионният акт в резултат на спиране на производството, лихва следва да се начисли от датата, на която е следвало да бъде издаден ревизионният акт преди факта на спиране на производството.

Пример:

Ревизия, образувана със ЗВР, издадена през 2009 г., връчена на 14 ноември 2009 г. със срок за извършването ѝ три месеца, е спряна на основание чл. 34 от ДОПК на 15.01.2010 г. Ревизията е възобновена на 15.06.2010 г. Лихва се дължи от датата, на която е следвало да бъде издаден ревизионният акт

съгласно ЗВР и законовите срокове по ДОПК, по начина, изчислен в т. 3.1.3.2, т.е. в настоящия случай: срок за завършване на ревизията 14.02.2010 г. плюс 45 дни - 31.03.2010 г., и датата, от която следва да се начислява лихва, е 01.04.2010 г.

Ситуация 7

► Спиране на сроковете за възстановяване на основание чл. 93 от ЗДДС

В случаите, при които данъкът не е възстановен поради спиране на сроковете за възстановяване на основание чл. 93 от ЗДДС, не е налице невъзстановен без основание данък и лихва не се дължи. Чл. 92, ал. 10 предвижда начисляване на лихва за забава при спиране на данъчното производство, а не при случаите на спиране на срока по силата на специалната норма на ЗДДС. Още повече че тези случаи изцяло са обусловени от неправомерно поведение на правоимащото лице, а основен принцип в правото е, че никой не може да черпи права от неправомерното си поведение.

За всички ревизионни производства, образувани след 01.01.2010 г., разпоредбата на чл. 92, ал. 10 намира приложение и бюджетът ще дължи лихва за забава върху невъзстановения данък от деня, следващ деня на изтичане на сроковете по чл. 92, ал. 1, т. 4, ал. 3 и ал. 4 от ЗДДС. В тази връзка следва да се извършва особено внимателна преценка относно възможността за възстановяване на данък в хода на ревизионните производства.

Съгласно чл. 92, ал. 1, т. 2 от ЗДДС (изм. - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) когато няма други изискуеми и неизплатени задължения по т. 1 или техният размер е по-малък от посочения в справка-декларация данък за възстановяване, регистрираното лице приспада данъка за възстановяване или остатъка по т. 1 от дължимия данък за внасяне, посочен в справка-декларацията, подавани в следващите два поредни данъчни периода.

Съгласно чл. 92, ал. 1,

т. 4 от ЗДДС (изм. - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) данъкът за възстановяване по чл. 88, ал. 3 (резултат за периода - данък за възстановяване) се възстановява, като ако след изтичането на срока за приспадане по т. 2 има остатък от данъка за възстановяване, органът по приходите прихваща този остатък за погасяване на други изискуеми и неизплатени данъчни задължения или задължения за осигурителни вноски, събирани от Националната агенция за приходите, или го възстановява в 30-дневен срок от подаването на последната справка-декларация.

Казус Кога се връща данъкът при ревизия

► Съгласно чл. 92, ал. 8 от ЗДДС независимо от разпоредбите на ал. 1, т. 4 и ал. 3-6, когато е образувано ревизионно производство на лицето, срокът за възстановяване на данъка е срокът за издаване на ревизионния акт освен в случаите, когато лицето прегоспасти прегвиденото в закона обезпечение.

► Съгласно чл. 92, ал. 10 от ЗДДС (изм. - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.) данък, подлежащ на възстановяване, невъзстановен без основание или невъзстановен поради отпаднало основание (включително при отмяна на акт) в прегвидените в този закон срокове по ал. 1, т. 4, ал. 3 и 4, се възстановява заедно със законната лихва, считано от датата, на която е следвало да бъде възстановен по този закон, до окончателното му изплащане, независимо от разпоредбата на ал. 8 и от спирането на данъчното производство.

Материалите са подготвени от Рконсулт ЕООД

Консултантите са готови да отговорят на читателски въпроси на: radonov@gmail.com

Преференциални цени за счетоводни услуги за 2010* Безплатно счетоводно приклучване на 2009*

Дейност на фирмата	Услуги	Търговия		Производство
		Нерегистрирани по ДДС	Регистрирани по ДДС	
Нерегистрирани по ДДС				
до 50 док.мес.	100	150		180
51 - 100 док.мес.	140	180		200
101 - 150 док.мес.	170	210		250
над 150 док.мес.	по договаряне	по договаряне		по договаряне
Регистрирани по ДДС				
до 50 док.мес.	200	300		350
51 - 100 док.мес.	280	380		400
101 - 150 док.мес.	350	450		480
над 150 док.мес.	по договаряне	по договаряне		по договаряне

* С включен ТРЗ за персонал до 5 човека включително. Всички цени са в български лев за включен ДДС.

www.advisor.bg

София, ул.Червена стена 1, +359 2 964 1725, office@advisor.bg

Наемите на логистичните бази падат с 5-7% през 2010 г.

Тези имоти са най-слабо засегнати от икономическата криза

► Първата част от логистичен парк Русе трябва да бъде завършена през септември тази година

Очаквам спад от 5 до 7% при наемите на логистични бази в страната. През 2009 г. тези цени намаляха средно от 6 на 5 EUR на кв. м, съобщи директорът на консултантската компания GVA Sollers Solutions Добромир Ганев. Логистичните бази са най-слабо засегнатите от кризата недвижими имоти.

Конкретният спад на цените в сегмента през тази година ще зависи от степента на възстановяването на пазара. По-голямо понижение може да има в наемните цени на по-стари бази и ако има откриване на нови на атрактивни

цени, допълни Ганев. По думите му дори и при цена от 1 EUR по-ниска, когато са наети 2000-4000 кв. м, наемателят ще избере поевтината оферта.

В акция

Поради липса на качествени логистични бази с подходяща локация много търговски вериги строят свои. По-голямата част от обектите ще са готови през тази година, пише в доклад на консултантската компания GVA Sollers Solutions. Германската дискаунт верига Lidl, която трябва да открие първия си магазин

у нас тази година, ще построи своята логистична база край Елин Пелин. Тя ще е с разгъната застроена площ от 46 000 кв. м. Отново край същия град ще бъде открита и складова база на „Билла“ с площ от 20 000 кв. м. Трябва да се завърши и Централният логистичен склад на „Пикадили“ в бъдещия Индустриален парк „София-изток“.

Свой център ще има и CVA Property Management в гр. Дебелец, на 5 км от Велико Търново. Неговата площ е 5790 кв. м. Центърът на Plus Market ще е в софийското село Чепин-

► Наемни цени в EUR на кв. м

Град	Логистични центрове	Складове
София	5	3,50
Пловдив	4,50	2,90
Варна	4	3,20
Бургас	4	2,50

ИЗТОЧНИК: GVA SOLLERS SOLUTIONS

ци. Тази година трябва да са готови и складовете на белгийския дистрибутор на пресни и замразени хранителни продукти Univeg край

столицата. Неговата площ е 8000 кв. м. Очаква се да бъде завършена и първата част на Логистичен парк Русе, който е с площ от 26 040 кв. м, пише в анализа на GVA Sollers Solutions. През 2011 г. трябва да е завършена централната логистична база на „Техномаркет“ до Нови хан.

През 2009 г. в България са построени около 360 000 кв. м модерни логистични площи. В посочените площи са включени както построените за собствени нужди, така и тези със спекулативна цел.

Германската дискаунт

верига „Пени маркет“ откри своя център край село Столник в община Елин Пелин, а „Кауфланд“ - в Индустриална зона „Раковски“ в Пловдив.

Интерес

Най-търсени в София са логистични площи от над 1000 кв. м, а в останалите градове търсенето е за складове с размери между 200 и 600 кв. м, твърдят от GVA Sollers Solutions. В София празни са само 2% от базите, построените за отдаване под наем. Това са около 55 000 кв. м.

Красимира Янева

Продават закъсали заведения в столицата

За последната година ресторантите и клубовете в центъра на София не са поевтинели

Кризата опразни заведенията. Наемателите на ресторанти и клубове ги затварят, а собствениците решават да се разделят с тези имоти. В други случаи заведенията все още работят, но отново са на тезгяха. Ако един бар, клуб или ресторант върви добре, собственикът му ще го даде на свой приятел и няма да минава продажбата през агенция, която да си вземе комисиона, твърдят брокери. В центъра на София този месец се продават 108 заведения, а общо в столицата техният брой е 537, показва справка на сайта за недвижими имоти IMOT.BG.

Цените - без промяна

Кризата не се отрази на пазара на заведения в центъра на София. По данни на IMOT.BG. През последната година спадът в цената на квадратен метър е 6% - от 2000 на 1897 EUR. Заведенията

в центъра са с цени от 60 000 EUR за малък кафе-аперитив до 6-7 млн. EUR за 700-800 кв. м. Част от офертите са без публикувана цена, а брокерите я споделят само с потенциални купувачи.

Двучифрен е процентът на поевтиняване на подобни имоти в повечето квартали на столицата. С 10% е паднала средната офертна цена на заведенията в квартал Борово. Но и сега, както преди година цената на кв. м е по-висока, отколкото в центъра. В Борово 1 кв. м от заведение средно струва 1970 EUR, което е с около 70 EUR повече от цената в центъра. Повече от заведенията в този квартал са в нови сгради и това е причината за по-високите цени.

В районите с най-силно предлагане цената е с до 25-28% по-ниска в сравнение с март миналата година. Подобна е ситуацията в Бели брзи, Гео Милев, Гоце Делчев, Младост и Студентски град.

Купувачите

Брокери от няколко раз-

► Локацията и броят на местата за клиенти са сред най-важните критерии при покупка

лични агенции казаха, че интерес към такива имоти има. Ние в момента не продаваме нито едно заведение, но има спорадични

запитвания. Не са от хора, които притежават заведения, а от такива, които искат да започнат нов бизнес, коментира Иво Кирилов,

главен брокер продажби в център „Явлена“. Така той обори очакванията, че в криза собствениците на заведения биха разширили дейността си подобно на някои търговски вериги, които използват кризата, за да се позиционират по-добре на пазара.

Правилата на играта

И при заведенията важи основното изискване за локация. На бул. „Витоша“ и в близост до него, където клиентите могат да излязат от едно заведение и бързо да влязат в друго, е най-доброто местоположение. Освен локацията и цената, която ще платят, обаче купувачите

трябва да имат предвид, че в почти 100% от случаите ще им се наложи да направят ремонт и това ще увеличи инвестицията им, коментират брокери. В този случай концепцията на заведението - дали ще е за фолк музика или джаз клуб, е много важна, обясняват брокери.

Купувачите трябва да се интересуват от това дали заведението е под земята, или е на партерен етаж, от вида на климатичната инсталация, от техническото оборудване, дали има сцена за жива музика и не на последно място по значимост - местата за клиентите.

Красимира Янева

► Цени на заведения в някои квартали на София (EUR/кв.м)

	03.2009 г.	03.2010 г.	ИЗМ.%
БЕЛИ БРЕЗИ	1498	1131	-25
БОРОВО	2188	1970	-10
ГЕО МИЛЕВ	1654	1226	-26
ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ	1839	1321	-29
ЛОЗЕНЕЦ	1500	1300	-14
МЛАДОСТ	897	659	-27
СТУДЕНТСКИ ГРАД	1117	810	-28
ЦЕНТЪР	2000	1897	-6

ИЗТОЧНИК: IMOT.BG

► Най-високо търсене на заведения в София от началото на 2010 г. (в%)

	ТЪРСЕНЕ	ПРЕДЛАГАНЕ
ЦЕНТЪР	6,83	20,02
ЛОЗЕНЕЦ	3,35	12,8
ИВАН ВАЗОВ	2,81	0,54
ОБОРИЩЕ	2,7	0,56
МЕДИЦИНСКА АКАДЕМИЯ	2,65	1,52
СТУДЕНТСКИ ГРАД	2,53	6,18
БОРОВО	2,37	3,3
БЕЛИ БРЕЗИ	2,21	1,75
СТРЕЛБИЩЕ	2,16	1,92
КРАСНО СЕЛО	2,1	0,18

ИЗТОЧНИК: IMOT.BG

Още един мол в София - „Сердика център” отваря врати днес

65% от площите са на модни марки, само 3 от магазините нямат наематели

Конкуренцията при търговците на дребно в столицните молове ще се изостри. След „София мол”, „Сити център София” и „Скай сити” най-новият мол „Сердика център” на бул. „Ситняково” отваря врати днес. Молът е на три нива и има 51 000 кв. м търговски площи.

Мога, мога, мога

Заетостта на търговските площи е над 99%. Само 3 от 210-те магазина са свободни. Те вероятно ще бъдат заети от нови за България модни марки, съобщил е мениджърът на компанията, която управлява мола „ЕЦЕ проектмиджмънт”, Марияна Васева. Тя допълни, че повече от 60 български производители и търговски марки са наели площи в „Сердика център”. Над 65% от площите са на модни марки. Основните наематели са търговската верига „Пикадили”, детският магазин „Хиполанд”, веригата магазини за бяла и черна техника „Технополис”, модните марки Zara, Esprit, Humanic,

New Yorker. Част от 210-те магазина в „Сердика център” обаче ще заработят през април. В този мол за разлика от почти всички открити досега няма да има кинозалони.

Скрито

Конкретните наемни нива на магазините са търговска тайна. Не ни е цел да вземем най-високия наем, обяви управителят на „ЕЦЕ проектмиджмънт” Пламен Илчев.

Преди време в интервю за в. „Пари” управителят на „Сердика център” Атанас Радев обяви, че наемателят плаща в зависимост от оборота или процент от него, или минимален фиксиран наем. И двете величини зависели от наетата площ, бранша на самия търговец, разположението, наличието на склад и други допълнителни площи и т.н. „Стандартният срок за сключване на договор за наем на търговски площи е 10 години”, обясни Марияна Васева.

От „ЕЦЕ проектмиджмънт” признаха, че нямат прогнозни данни за среднодневна посещаемост на мола и ще разберат каква ще е тя след първите дни, в които той ще работи. Посетители ще се привличат

► Управителят на „Сердика център” Атанас Радев проверява как върви подготовката за днешното откриване

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

със специално организирани събития така, както се прави в останалите 114 мола, които компанията управлява. Очакванията са, че ще се наблегне на модни събития предвид факта, че преобладаващите брандове са модни.

Къде ми е колата

За клиентите на търговския център и бъдещите наематели в 8-етажната

офис сграда, която ще бъде открита по-късно през годината, са предвидени 1600 паркоместа. „Те ще са достатъчно, защото много от нашите клиенти ще идват пеша, други с градския транспорт, а и офисите и търговският център имат различно работно време. Пикът при пазаруването е след 17-18 ч, а след тези часове офисите не работят. През първите два часа пар-

кирането ще е бесплатно”, обяви Пламен Илчев.

Предстоящи

Той допълни, че „ЕЦЕ проектмиджмънт” продължава да работи по останалите си проекти за молове. „Европа парк” трябва да бъде построен на ъгъла на булевардите „Тотлебен” и „Ив. Евстатиев Гешов” на терен, който допреди време беше собственост

на „Балканкар”. Работи се и по проекта „Тримонциум център”, който ще е на пресечката на булевардите „Найчо Цанов” и „Христо Ботев” в Пловдив, част от терена на бившата Сточна гара. Този търговски център ще има около 51 хил. кв. м брутна отдаваема търговска площ за около 200 магазина, както и 1200 паркоместа.

Красимира Янева

10

► години е срокът на договорите за наем на магазини

210

► е броят на магазините в Сердика център

Sofia Airport Center

A Tishman International Development

НАЦИОНАЛЕН КОНКУРС
СГРАДА НА ГОДИНАТА 2009
NATIONAL CONTEST
BUILDING OF THE YEAR 2009

www.sgradanagodinata.bg

Тел. 02 492 38 00

www.sac.bg

ЗАВЪРШЕНИ ОФИСИ И СКЛАДОВЕ

TISHMAN INTERNATIONAL
COMPANIES
The Trusted Name In Real Estate®

GE
Real Estate

Европа е изправена пред обща бюджетна криза

Държавите днес харчат много повече, отколкото получават

След банковата криза през 2008 и икономическата депресия през 2009 сегашната 2010 г. ни е подготвила обща бюджетна криза. Най-остро проблемът ще се усети в Европа. Държавните дефицити са нараснали - над 12% от БВП в Испания, Ирландия и Великобритания, а обществените дългове на държавите ще достигнат 100% почти в целия ЕС до 2014 г.

Забавяне

Гръцките пазари се сринаха през декември 2009 г. основно поради опасенията, че е възможно правителството да покрие огромния дефицит. А тъй като еврото е валутата на повечето европейски държави, те не печатат собствени пари и няма как да обезценяват валутите си, за да направят по-конкурентоспособен износа си и да избегнат рецесията. В най-добрия случай съживяването на икономиката ще се забави както в Испания, където данъците се увеличават, макар безработицата да е надвишила 20%, или в Ирландия, която оряза доходите на държавните служители с 5 до 20%. В най-лошия случай слабите държави ще имат високи лихви по заемите си, проблеми по обслужването им и накрая ще престанат да плащат, което не се е случвало в развита европейска държава след 1948 г.

Пазарът на труда

Икономическата криза в Европа може да се разгледа от много страни. Икономиката никога не функционира в политически или социален вакуум. Мнозина стигат до бюджетния дефицит на страните членки на ЕС и остават там. Датският модел за организиране на пазара на труда се крепи на успешната комбинация от гъвкавост за фирмите и високо ниво на сигурност за работещите. Ниският процент самонаети предполага висок процент работна ръка в отношение на зависима заетост. Тази работна сила се влияе от

Йоаким Каламарис
www.ikalamaris.com

децентрализираната система за защита на заетостта, в която се прилагат програми за обучение през целия живот и за професионална специализация, така че да се постигне, от една страна, бързо мобилизиране на безработните за търсене на нова работа, а от друга - придобиване на необходимите нови и съвременни качества и умения за намиране на работа.

Дълг и безработица

Националните държави днес харчат много повече, отколкото получават. Това очевидно обяснява стабилното повишаване на европейския държавен дълг през последните три десетилетия и по една голяма бюджетна криза във всяко десетилетие. Повечето държави действат разточително, неефективно и често пъти страдат от силна корупция. Функционират основно на клиентелистки принцип, купуват се гласове, намират се частични решения за по-скоро структурната безработица, най-вече на Балканския полуостров. Огромните разходи на националните държави не са резултат от щедра социална политика, нито от амбициозни държавни инвестиции. Дефицитите са като двете страни на една монета - големи разходи и малки приходи.

„Дефицитът ни беше последствие от разходи за стимулиране на икономиката и ще се ограничи само чрез динамична програма за строги икономии

Хосе Луис Рогурез Сапатеиро,
премиер на Испания

страниците на списанията, които четете висшето общество), които системно перат пари в голямата икономическа пералня.

► „Високопоставените перачи“, разбира се, имат почти неограничената възможност да купуват, подкупват, заплашват и в крайна сметка да управляват.

► Този вид разкъсана госта през последните години след пагането на комунистическите режими и освобождаването на международните пазари - двете причини не са задължително свързани.

► Повечето европейски държави използват еврото и няма как да обезценяват валутите си, за да стане конкурентен износа им и да избегнат рецесията

Липсата на конкурентоспособност е по-опасна от дефицита

Общият БВП на Европа, САЩ и Канада до 2050 г. ще спадне под 30% от световната продукция

Бюджетният дефицит е съпроводен и от един друг, по-опасен дефицит - на конкурентоспособността, който рефлектира върху платежния баланс. Поради това необходимата трансформация става много по-трудна и политически болезнена.

Стеснен марж

В общество с големи икономически неравенства и несправедливо експлоатирание на неговите граждани политическото управление разполага с ограничено законодателство, за да наложи своите решения. И то на свой ред се опитва да купи съвест, подпада се на големите интереси на организирани групи, докато безмълвно приема относителността на една правова държава. С мълчание се легализира беззаконието и то се разпростира, предлагайки поле за изява на съмнителни групировки или партии, които си фантазират за движения и революции.

Пределите

Беззаконието отваря пътя за насилието. Примерите за това са много. Един от тях срещаме в университетите, където феодализмът на преподавателската

катедра отстъпи мястото си на партийното владичество. Докато икономиката произвеждаше развитие, макар и изкривено, и парчетата от питата се уголемяваха постоянно, макар че се раздаваха несправедливо, политическата и социалната система имаха способността да се възпроизведат с относително ограничени приложения. Но те стигнаха пределите на икономическия модел.

Хляб и политика

Заедно с финансовите дефицити днес в обединена Европа има и голям дефицит на надежда, наблюдава се страх за утрешния ден. В такива условия лесно надделяват консервативните настроения и се множат безнадеждните опити за запазване на постиженията, но сме свидетели и на търсене на решения. Онези, които имат навика да превръщат патриотизма в професия, намират плодородна почва. Присъединяват се и други независимо от политическата окраска. Конспиративните теории се множат. Когато стигнеш ръба на пропастта, реагиращ, за да се спасиш.

Омагьосан кръг

Много по-страшно е увековечаването на омагьосания кръг на безсилно влачещ се Европа, неспособна да се справи с хроничните проблеми и патологии. Гражда-

ните ще продължат да излизат по улиците, отстоявайки придобивки, които постоянно ще се свиват, някои ще правят със сила, искайки своята част от питата или абсолютната истина, други ще спретнат лов на вещици, докато най-динамичните елементи на обществото ще поемат отново пътя навън, към изгнанието и емигрантството.

Екоемиграцията

Значението на преселенията в човешката история винаги е било огромно. Днес те се свързват основно с икономическата изостаналост и феномена на пре-

населването, който расте и поради световната икономическа криза, и заради последиците от климатичните промени (през 2050 г. се очаква да има около 200 млн. „екологични емигранти“). През 2050 г. световното население ще се стабилизира на 9.15 млрд. души (днес са 6.83 млрд.). През 2003 г. населението на Европа, САЩ и Канада е било 17% от световното население, а през 2050 г. то ще бъде само 12%. БВП на тези страни от 47% дял в световния БВП ще намалее до под 30%.

Наистина не заслужаваме такава перспектива.

► Аграрните производители в ЕС излизат на стачки, отстоявайки придобивки, чийто диапазон постоянно се свива

12

► процента от БВП е нарастването на държавните дефицити в Испания, Ирландия и Великобритания

20

► процента е достигнало нивото на безработицата в Испания

5-20

► процента по-ниски доходи получават държавните служители в Ирландия от началото на кризата

200

► млн. души ще бъдат през 2050 г. „екологичните емигранти“

Палитра

Сивата икономика като обединител

► Събираемостта на данъците (и осигурителните вноски) изостава значително поради широчината на сива икономика. ► Там се срещат всякакви - от гребния предприемач, при когото работят членове на семейството, през свободните професионалисти, които гордо не плащат данъци, до социално утвърдените се (технически снимки виждаме често по

Превенция Затягат контрола на границите

► Ще бъде затегнат контролът за чистота на храните на границата, предвижда Министерството на здравеопазването. Държавата е планирала националната лаборатория да направи 600 изследвания за ГМО през 2010 г., което е три пъти повече от миналата. За ГМО се контролират предимно соята и царевичката, защото то-

ва са основно културите, които биха могли да бъдат замърсени. По принцип съществуват ГМО домати, но едва ли от тях има на българския пазар според лаборантите. Освен това те са забранени за внос и отглеждане в ЕС, увериха специалистите.

► Само в два случая е установено, че етикетите съдържат предупреждение за ГМО. Единият е бил за гръцка соя, а другият за български царевичен продукт, но това е било преди няколко години.

Държавата проверява основно соята и царевичката за ГМО

Четири пъти повече нитрати има в салатите в сравнение с 2004 г.

Генните модификации се откриват преди всичко във вносната соя от Бразилия, Аржентина, САЩ, заяви Любана Донкова, директор на единствената лаборатория в България за изследване на генетично модифицирани организми в храните, която се намира в столичната РИОКОЗ.

Вчера регионалната инспекция допусна журналисти до изследователските си лаборатории по повод Деня на здравния инспектор, който е и Ден за защита на потребителите. Обявен е за такъв от Световната здравна организация на 9 април 1985 г. В лабораториите се изследват предимно храни от неживотински произход съобразно регламентите на ЕС. Следи се за допустимите количества на нитрати, пестициди, микотоксини, тежки метали, афлатоксини, ГМО. На контрол се подлагат ядки, плодове, зеленчуци, зърнени храни от ЕС и внос от трети страни.

Поръчки

Лабораториите изпълняват освен планираните държавни поръчки и заявки, подадени от частни лица или компании, срещу заплащане. 125 лв. например е таксата за изследване на храна за съдържание на генни модификати. За ГМО се изследват основно царевичка, соя и ориз. Досега няма открита проба, замърсена с ГМО царевичка. Това се отнася за всички известни продукти на българския пазар - царевичка за пуканки, царевично брашно, царевичен хляб и чипс. Изследвана пратка китайски ориз също е бил чист от трансгени.

ГМО

С най-високо съдържание на ГМО са соевите продукти. Повишете вниманието си, когато прочетете на етикета, че продуктът

съдържа соеви гранули, посъветва шефът на РИОКОЗ д-р Михаил Попов. Например от направените 92 проби на импортна соя 10 са съдържали ГМО над допустимите стойности за ЕС. Седем от тях са били на соев лецитин, който се използва в хранителната индустрия, една е от соево брашно и две на соеви гранулати. 100% ГМО пък е било соево брашно, изследвано по частна заявка. Чисти от трансгени обаче са българският „Витабел”, соевите шницели и соевите хапки.

Най-много ГМО соя е открита в малотрайни български колбаси, замърсена с трансгени е и един вид българска вафла. Родните шоколадови бонбони и шоколади са свободни от ГМО, но не и в чуждите.

Нитрати

Любопитно е да се узнае, че според лабораторните изследвания листните зеленчуци като салати, спанак, салати айсберг и др. не са замърсени с нитрати, увери Попов. Той поясни, че според евронормите допустимото количество на нитрати в 1 килограм листни зеленчуци е 4500 мг през зимния период, а от 1 април нормата ще е 3500 мг за килограм. България въвежда тези норми

малко преди да се присъединим към общността. Справка в нормативните документи сочи, че дотогава в България допустимите стойности за нитрати са четири пъти по-ниски от тези в ЕС. Например 1200 мг е било допустимото им съдържание в салатите, в зелето нормата е била 500 мг на кг, за краставиците - 200 мг, за спанак - 1200 мг.

Днес обаче краставиците, зелето и тиквичките не се изследват, защото се предполага, че те не може да

акумулират много нитрати, обясниха лаборантите.

Турция

Попов увери, че турските зеленчуци и плодове са чисти според законовите норми. На границата турският заразител се контролира само за два вида пестициди според евроизискванията.

За нитрати, ГМО и други замърсители може да бъде проверяван, когато влезе на българския пазар, увери д-р Попов.

Светлана Трифоновска

„Чисти от трансгени обаче са българският „Витабел”, соевите шницели и соевите хапки

► Д-р Михаил Попов, шеф на столичната РИОКОЗ, представя структурата на институцията и начина, по който работи, по повод Деня на здравния инспектор

СНИМКИ БОБИ ТОШЕВ

125

► лева е цената на изследване на храна за ГМО

2

► пестицида само търсят на границата в турските домати

► Това са приготвени проби за ГМО изследвания

На протест пред министерството

Пред Министерството на финансите се събраха представители на малкия бизнес. Те бяха организирани от Националната асоциация на българския бизнес

Г-н Дянков, като не можете да ни помогнете, не ни пречете!
Светлозар Николов, председател на асоциацията на българския бизнес

Ние сме полезни на обществото, когато работим. И искаме държавата да ни осигури нормални условия за труд

Реформата ме вкарва автоматично в сивия сектор. За да покрия сумите, трябва да се повиши комисионата или да се спре издаването на касови бележки

Малките предприятия фалират, а държавата нищо не прави, за да им помогне

Без промяна в данъчната политика няма как да работи бизнесът

” Според новата наредба едно лице трябва да внася между 1000 и 1500 лв. за осигуровки, което е равно на целия месечен оборот.
Яне Янков,
ръководи малка фирма за таксиметров превоз

” Указанието предвижда да се плащат осигуровки върху пари, които реално не се получават

Антон Александров,
управител на фирма за разработване на софтуер

Снимки
Марина Ангелова

Протестът беше проведен едновременно в 19 града. Неговата цел е да се покаже несъгласието с промените в Кодекса за социално осигуряване